

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 5 | 2012

OMORGANISATION NÄRA SÄNKA JÄGAREN

SIDAN 10

ANALYS:

Officers-
utbildningen
måste välja väg

SIDAN 26

REPORTAGE:

Bostadsdebatten
på Livgardet

SIDAN 18

Officersförbundet
i Almedalen

SIDAN 35

Fler skott
med granat-
gevär tillåts

SIDAN 5

LEDARE

3 Officersförbundets krav: En rimlig grundlön

NYHETER

4 Försvaret dåligt på att hantera doktorander

5 Fler skott med granatgevär

6 Anorektiska skjutfält oroar förbanden

7 Armén satsar på brigader

8 Försvarsmakten delade ut medaljer

FÖRBANDSBESÖK

10 Omorganisation nära sänka HMS Jägaren

REPORTAGE

18 Ingen kommer att stå utan bostad

22 Pensionsersättning

ANALYS

26 Likriktning eller variation?

FÖRBUNDSNYTT

30 Oenighet med försvaret om lönebildning

31 Fler nöjda med löneutbetalningarna

32 Förbundet förlänger svarstid i undersökning

33 Nytt omstruktureringsmöte

34 Röster från GSS-konferens

35 Officersförbundet i Almedalen

INSÄNDARE

36 Sverige behöver SWEDEC!

37 Svenska yrkesförsvaret nere för räkning

38 Hårdhänt granskning

> Parallellt med den internationella utvecklingen har försvaret på hemmaplan utsatts för ökade förvaltningspolitiska krav på transparens och ekonomisk effektivisering

Försvarsforskaren och reservofficeren Karl Ydén

> PRESIDUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Johnas Mård. Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Maria von Below. Tel: 0920-234 000
maria.vonbelow@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsavgifter och försäkringar

Susanne Bredberg, Elin Thor
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Daniel Skoglund 08-440 83 49, 076-525 40 85
Eva Langlet 08-440 83 34, 070-654 45 00

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Björn Olsson. HMS Jägaren lämnar basen i Skredsvik.

ANSVARIG UTGIVARE/ CHEFREDAKTÖR

Daniel Skoglund 076-525 40 85
daniel.skoglund@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bokus senast 1 vecka före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 6, 14 augusti
Nr 7, 11 september

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen förbjudes.

Insändare skickas till:
daniel.skoglund@officersforbundet.se

Officersförbundets krav: En rimlig grundlön

Så har debatten ännu en gång flammat upp om våra medlemmars boende. Den här gången handlar det om gruppchefer, soldater och sjömän (GSS) på logement ute på regementen, flottljer och skolor. Och än en gång kan konstateras att debatten är snedvriden.

Tidningar, insändarskribenter med flera lägger pulver på att driva frågan att det är för ”j-vligt” att våra GSS ej erbjuds ett subventionerat logementsboende.

Hela den här debatten är felaktig enligt min mening. Vilka andra yrkesgrupper har subventionerat boende? Jag vet ingen. Diskussionen borde istället handla om löner och förmåner samt hur vi vill att soldatyrket ska utvecklas och uppfattas ute i samhället. Jag tror ingen önskar att Sverige ska ha ett soldatproletariat som lever inom inhägnade kasernområden utan kontakt med det samhälle de är satta att försvara.

Inom samhället

Min uppfattning är att det ligger i allas intresse, både Försvarsmaktens, Officersförbundets, den enskilde individen och alla samhällsmedborgare, att soldatyrket utvecklas inom samhället och inte skilt från detsamma. Det är viktigt ur många aspekter att våra soldater kan bo och verka som alla andra medborgare i Sverige, inte minst ur ett demokratiskt perspektiv. De ska ha möjlighet att ta del i samhällsfrågor, vara aktiva inom föreningsliv och politik. De ska ha möjlighet att bilda familj och skaffa barn och ta en aktiv del i sina barns uppfostran, fritidsaktiviteter mm. Det torde innebära att soldatyrket blir mer accepterat och framför allt respekterat bland övriga medborgare.

Hur uppnår vi detta? En viktig del, absolut den viktigaste, är att Försvarsmakten avlönar

sina soldater så att de har möjlighet att skaffa bostad på den ort de jobbar. Det måste vara skäligt att man som anställd i Försvarsmakten har en lön som går att leva på. Försvarsmakten måste sluta med att presentera olika hypotetiska siffror på snittlöner mm. Den senaste var en beräknad snittlön på 18 500 kronor. När våra medlemmar står inför frågan om att skaffa bostad och bilda familj så måste de räkna på sin grundlön. Allt annat är oskäligt. Övningar, insatser mm kan ändras över tiden och är en alldeles för osäker faktor att bygga sin ekonomi på. Det behöver man ingen ekonomutbildning för att begripa.

Tappar engagerade medarbetare

Detta sagt om principerna, jag måste dock tillägga avseende den nu pågående debatten om logementsboende i Stockholm att det måste finnas en flexibilitet på de olika förbandsorterna för att hantera varje orsts särart. Sparkar du ut lågavlönade soldater eller sjömän på Stockholms bostadsmarknad riskerar du att de inte kan hitta ett annat boende, varvid Försvarsmakten tappar engagerad personal och dessutom sänder en dålig signal till andra intresserade. Det är en svår marknad även för de som har en rimlig grundlön. Därför måste Försvarsmakten agera, tillsammans med andra aktörer på respektive ort, för att säkra ett boende för soldater och sjömän om man vill ha dem kvar.

Officersförbundet driver denna fråga men måste bli ännu tydligare både mot Försvarsmakten och våra medlemmar samt i övrig opinionsbildning var vi står i frågan.

Ingen mellan stolarna

Vi närmar oss med stormsteg höstens bemanning av FM-Org 13. Det är nu viktigt att alla officersföreningar hjälps åt med att rätta de underlag, personallistor mm som cirkulerar, så att alla våra medlemmar finns med när bemanningen börjar. Ingen medlem får

Foto: Mikael Silkeberg

hamna mellan stolarna pga att PRIO inte kan ta fram var den enskilde är tillsvidare placerad eller motsvarande. Det är människor vi ska bemanna organisationen med och då kan man kräva kvalitet i underlaget som ska användas. Eller som man brukar säga. Stämmer inte kartan med verkligheten så är det verkligheten som gäller. Ibland känns det som att Försvarsmakten gör tvärtom. Det är kartan som gäller.

Det drar sig mot midsommar och semester för de flesta av oss. Jag vill passa på att önska er alla en skön och avkopplande ledighet med nära och kära. Passa på och njut av en välförtjänt ledighet!

STOCKHOLM 31 MAJ 2012
JOHNAS MÁRD, FÖRSTE VICE ORDFÖRANDE,
 OFFICERSFÖRBUNDET

> KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
 Arbete: 08-440 83 56
 Mobil: 070-580 51 07
 peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Assistenter

Barbro Kristiansson
 Berit Fekete

Ombudsmän

Pelle Avelin, Patrik Larsson
 Conny Jansson, Mikael Boox
 Mikael Kenttälä, Fredrik Norén

Medlems- och försäkringsservice

Monica Hornegård (ledig)
 Susanne Bredberg
 Elin Thor (vikarie)

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations-, press och webbansvarig

Daniel Skoglund

Informator/Redaktör

Eva Langlet

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Torbjörn Ekelund
 Per Thulin

Adress

Officersförbundet
 Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

Nekades ta hand om dotter

I fjol slog en italiensk domstol fast att en anställd i ordningsmakten inte har rätt till ersättning för att stanna hemma och vårda sin gravt handikappade dotter. I april demonstrerade militär och polis mot beslutet.

Ett hundratal italienska militärer och poliser demonstrerade i Rom den 17 april.

Samma rättigheter

Under parollen "Vi är inte andra klassens medborgare" vände de sig mot det faktum att uniformsklädd personal i Italien inte har samma rättigheter som andra arbetstagare.

I Italien har den som stannar hemma för att assistera en behövande anhörig rätt till ersättning. Enligt domslutet från förra året gäller det dock inte uniformsklädd personal med hänvisning till deras samhällsviktiga tjänsteuppdrag.

Ingen ersättning till anhöriga

Inte heller har anhöriga till skadade soldater rätt till ersättning på grund av de stora risker militärer utsätter sig för i tjänsten.

Enligt advokat Georgio Carter, expert på rättsfrågor rörande uniformsklädd personal, avslås 95 procent av alla besvärssärenden som förs fram av militär och polis till staten.

LINDA SUNDGREN

Försvaret dåligt på att han

Kostsam utbildning som inte gett den akademiska spetskompetens som avsågs. Försvarets doktandprogram får svidande kritik i en nypublicerad utvärdering. Försvarets forskningsansvarige håller delvis med och lovar bättring.

Kritiken mot Försvarets och Försvarshögskolans doktandprogram är omfattande och skarp. Utbildningen är dyr, doktoranderna har utsatts för utfrysning och mött nepotism och endast två av fjorton har stannat i FM efter avlagd examen. Överstelöjtnant Per-Arne Persson disputerade hösten 2000 inom området informatik. Med specialisering mot människa, teknik, organisation räknade han med att efter examen få en tjänst där hans långa utbildning togs tillvara och värdesattes, men så blev det inte.

– Jag placerades på armétaktiskt kommando i Enköping, men där hade man aldrig sett någon som mig. Min kompetens låg inom lednings- och organisationsutveckling men de områdena var redan inmutade, säger Per-Arne Persson.

Kunna möta de bästa

Persson hamnade istället i en nybildad grupp som sysslade med utveckling av nätverksbaserat försvar. Efter några år rekryterades han till Försvarshögskolan där han ägnade sig åt utveckling av underrättelsefunktionen i nära samarbete med Must fram till pension 2010.

– Uppdraget på FHS var väldigt

givande. Men inom Försvarets hade man inte alls förmågan att ta tillvara min kompetens. Jag och mina kollegor som också disputerat har upplevt att man sett oss som ett hot och nästan alla vittnar om hur deras tjänstgöring efter forskarutbildningen har kantats av personliga konflikter, säger Per-Arne Persson.

Men att det inom Försvarets behövs högutbildade officerare är han övertygad om.

– Möter man de bästa från Saab, Boeing och så vidare måste man prata samma språk. Man behöver ha tillräcklig kompetens för att genomskåda säljsnack och mindre lyckade tekniska förslag.

Försvarets forskningsansvarige, Mats Olofsson är själv disputerad officer. Han håller med om att Försvarets inte fullt ut lyckats ta tillvarata officerarnas kompetens.

– Vi har inte haft en tillräckligt bra karriär- och personalplanering. I organisationen har de nog uppfattats som lite udda fåglar som man inte riktigt vetat hur man ska använda, säger han.

Bara två kvar

Enligt Mats Olofsson har förändringar kring doktandprogrammet redan genomförts och fler är planerade. En kommitté har bildats för mer kvalificerade antagningsprocesser till doktandtjänsterna. Årliga intervjuer genomförs med samtliga doktorander och ett till två år innan disputation ska man diskutera fortsatt karriär.

– Vi har också inrättat fyra

Försvarets håller med om att mottagen

tjänster här på högkvarteret som uttryckligen kräver en disputerad officer och vi skulle även vilja ha en på produktionsidan och en på personalstaben. Vi vill också ha minst en disputerad officer på var

> NOTISER

UBÅTSUTBYTE INOM NORDEFKO

Norge ska besöka Sverige för att utbyta erfarenheter om ubåtar. Mötet kommer att genomföras inom ramen för det nordiska försvarssamarbetet Nordefco med tillhörande säkerhetsskyddsavtal. Planen är att under första veckan i juni träffa representanter från Försvarets materielverk och ubåtsflot-

tiljen, samt besöka Kockums. FMV uppger också ett intresse av att få fördjupad insyn i uppgraderingar och modifieringar ombord på norska ubåtar. Norska marinen har sex ubåtar av Ula-klass som just nu uppgraderas för att kunna tjänstgöra till 2020. (DS)

NY ORDFÖRANDE I FOLK OCH FÖRSVAR

Sacos ordförande Göran Arrius är ny ordförande för den säkerhetspolitiska organisationen Folk & Försvar. Organisationen består av 65 medlemsorganisationer, allt ifrån Officersförbundet till de politiska partiernas ungdomsförbund och Bygdegårdarnas riksförbund samt Svenska bankföreningen.

Uppgiften är att sprida kunskap och främja en levande debatt om samhällssäkerhet, säkerhetspolitik och försvarspolitik. Folk & Försvar är troligtvis mest känd för den årliga Rikskonferensen som anordnas i Sälen med fokus på försvars- och säkerhetspolitik. (EL)

tera doktorander

det av doktorander inte varit någon succé.

och en av våra stridsskolor liksom på Karlberg och FHS, säger han. FM:s doktorandprogram startade 1992. Sedan dess har 40 personer påbörjat utbildningen. 14 har slutfört den, men endast två

➤ Jag placerades på armétaktiskt kommando i Enköping, men där hade man aldrig sett någon som mig

av dessa är idag kvar i Försvarsmakten. Två har gått i pension (var dessförinnan anställda hos FHS), tre arbetar på FHS, sju är civilanställda och två försvarsmaktsanställda. Kostnaden för utbildningen uppskattas till cirka 220 miljoner kronor, något som inledningsvis bekostades utslutande av FM men som numera även finansieras med anslag från regeringen.

– Men man kan inte säga att det har varit bortkastade pengar även om det bara är två som jobbar inom Försvarsmakten. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv har även de som gått till det civila bidragit, säger Mats Olofsson.

LINDA SUNDGREN

Lättnader i SäKI tillåter fler skott med granatgevär

Efter flera år av forskning och utlåtande av en nationell referensgrupp kommer Försvarsmakten nu att tillåta fler skott med pansarskott, granatgevär, granatkastare och artilleri än tidigare.

– Vi vill ge ut det här som en omedelbar ändring och inte låta detta smygas ut som en del av den större översyn av SäKI som ges ut 2013, säger Anders Emanuelson, Försvarsmaktens säkerhetsinspektör.

De nuvarande restriktionerna infördes i början av 2000-talet efter att försök på grisar under 90-talet visat en risk för hjärnskador vid upprepade avfyrningar av vapen med hög nivå på tryck och buller.

Nya rön ifrågasätter behovet av de nuvarande restriktionerna.

– Det är mycket gedigen forskning som ligger bakom detta beslut. Sedan 2007 har vi utvärderat detta och satte upp en nationell referensgrupp med medicinska experter inom neuromedicin, säger Anders Emanuelson.

Ingen human relevans

Försvarsmakten har genomfört tester på ett urval av personalen från markstridsskolan i Kvarn som skjutit mycket vapen med hög nivå på buller och tryck. Man har även genomfört tester direkt efter skjutningar.

– Vi tog prov på ryggmärgsvätska och gjorde magnetröntgen. Vi hittade inga av de indikationer som enligt medicinsk expertis är giltiga indikatorer på skador av tryck säger Anders Emanuelson.

Slutsatsen som dragits är att försöken på 90-talet inte har någon ”human relevans”.

Gränserna för antalet fullkalibriga granatgevärsskott som får skjutas under en dag höjs från sex till tjugo.

– Vi tittar vidare på frågan. Det kan säkert i framtiden bli ännu en höjning så att fler skott tillåts, men i nuläget är det ju ingen som har ekonomi för att skjuta fler skott i alla fall, säger Anders Emanuelson.

Vetenskaplig grund

Kraven på att skyttar och övrig personal i den närmaste riskzonen ska bära både propp och kåpa kvarstår dock. Försvaret har även undersökt effekten av impuls ljud och fortsätter att göra det

– Tidigare har den militära standarden för impuls ljud varit hårdare än arbetsmiljöverkets föreskrifter. Nu låter vi Arbetsmiljöverkets föreskrifter vara gällande även för oss när det gäller impuls ljud, säger Anders Emanuelson.

Säkerhetsinspektionens motiv till förändringarna är att regler måste vila på en god grund. Visar forskning att vissa regler inte är berättigade, ska de inte behållas.

– Våra säkerhetsinstruktioner ska ge en god nivå på säkerheten vid övningar och insats, men de måste vara motiverade. Restriktioner utan god grund, eller omotiverat krångliga regler, kan istället sänka säkerheten säger Anders Emanuelson.

DANIEL SKOGLUND

CHEFSFÖRSÖRJNING TILL HEMVÄRNET UTREDD

Hemvärnet har utrett hur man ska kunna försörja sina förband med chefer. Utredningen föreslår att blivande gruppchefer ska genomgå den kompletterande militära utbildningen om 60 dagar (KMU).

Flera viktiga delar kan inte inrymmas i den vanliga grundläggande

militära utbildningen (GMU) om tre månader. För att bli plutonchef föreslås ytterligare en sammanhållen eller delad utbildning om 60 dagar. Kompani- och bataljonchefer fattningar föreslås bemannas med reservofficerare.

Desutom behöver en komplet-

terande militär utbildning om 20 dagar genomföras för de av hemvärnets personal som ska kunna hantera bland annat fordon, kulsprutor, granatgevär eller vara sjukvårdsmän. Den utbild-

ningen gavs tidigare under värnpliktstjänstgöringen, men rymms inte i nuvarande korta GMU-utbildning. Förslagen kan tidigast implementeras 2014. (DS)

Anorektiska skjutfält oroar förbanden

Flera förband är oroliga över skjutfältsförvaltningen i Försvarsmaktens kommande organisation FM org 13. Ett av förbanden är P4 i Skövde som ansvarar för nio skjutfält från Älvdalen i Dalarna till Sågebacken utanför Uddevalla.

– Vi har begärt mer personal och varit tydliga med att får vi inte det blir det konsekvenser, säger Stefan Smedman, stabschef vid P4.

Försvarsmaktens organisation 2013 är halverad jämfört med idag, enligt P4:s skrivelse. Idag finns dock ett antal vakanta befattningar. Trots det har verksamheten idag kunnat bedrivas på grund av låg övningsfrekvens och att förbanden inte är uppfyllda, enligt P4.

– Det är korrekt att det finns en överkapacitet på skjutfält i Försvarsmakten. Fast lägger man ner vissa av skjutfälten blir det försvårande för de förband som ligger i närheten, säger Stefan Smedman.

Fler rader

Ursprungligen sökte P4 ytterligare sju tjänster. Successivt har fyra tjänster tillförts av Högkvarteret, vilket medfört att man nu kan hålla Villingsbergs skjutfält öppet.

För hemvärnsförband och skolor får det konsekvenser på utbildningen när skjutfältsbemanningen är låg eftersom de får mindre övningstid när de själva måste genomföra förberedelser och efterarbete. Detta när övningstiden är begränsad.

En möjlighet är att låta anställda soldater göra det arbete som

Foto: Johan Lundahl – FBB

Den nya skjutfältsbemanningen bedöms vara känslig för störningar.

skjutfältarbetare tidigare gjorde åt andra förband. ”Frågan om i vilken utsträckning som GSS/K-förband kan göra detta som service åt andra förband har inte övervägts” står dock i P4:s underlag.

Allvarlig påverkan

Grannförbandet K3 har vänt sig mot de konsekvenser som P4:s lösning skulle få, speciellt följderna av att Villingsberg inte skulle bemannas permanent. ”Förslaget får en mycket allvarlig påverkan på hemvärns- och frivilligrörelsens

förutsättningar... i Värmland och Örebro län.” skriver K3. Fast efter att P4 fått ytterligare rader tillförda har K3:s oro minskat.

– Nu är Villingsberg bemannat med en fast officerstjänst och två hantverkare. Det gör att vi anser att läget är bättre än i de ursprungliga utkastet, men vi beklagar att Horsjöns skjutfält i Värmland fält fortfarande tycks bli obemannat, säger Bengt Fransson, stabschef på K3.

– Vi tycker det är bra att P4 i sitt underlag är framsynta. Även om nuvarande bemanning kanske

räcker idag är frågan hur systemet kommer att fungera när förbanden är fullt bemannade, säger Bengt Fransson.

Miljötillstånd

För övningsfälten är det ytterligare en faktor utöver bemanning som gör att det är svårt att få ekvationen att gå ut: miljötillstånden. Ökat verksamhet gör att man riskerar att behöva söka nya tillstånd, vilket inte med säkerhet beviljas utan istället kan medföra att nuvarande tillstånd slopas.

– Miljötillståndet tar upp både antal skott och skjutdagar. Och det är oftast skjutdagarna som är den begränsande faktorn. Två personer som skjuter på ett skjutfält är en skjutdag likaväl som om 200 personer skjuter. Så därför måste fler nyttja fälten samtidigt, säger Stefan Smedman.

Förbanden måste därför i framtiden anmäla sina skjutningar med mycket längre framförhållning än idag.

– Det som fortfarande är bekymmersamt är Älvdalens skjutfält. Vi måste ta folk från de övriga fälten för att kunna hålla det öppet, men den lösning vi har presenterat kommer att tillgodose behoven. Fälten måste bli mer utnyttjade vid färre tillfällen, säger Stefan Smedman.

P4 framhåller dock i sitt svar till Högkvarteret att lösningen saknar redundans vid störningar och är sårbar. Smedman påpekar att man inte haft möjlighet att testa nu föreslagna lösning i spel.

DANIEL SKOGLUND

> NOTISER

DUBBLA BUDSKAP OM TRÄNINGSSKOR SYRIEN-OBSERVATÖRER UTAN VISUM

P7 har i maj påmint Högkvarteret om att man i december 2011 sökte stöd med riktlinjer för träningskor. I december 2010 utkom Skatteverket med nya direktiv för skattefri träningsutrustning. Enligt förbandet öppnar direktivet för

att vissa arbetstagare skulle kunna erhålla träningskor av arbetsgivaren. Dagens regler för förmåner och representation inom Försvarsmakten innehåller ett förbud mot inköp av träningskor åt personalen. (DS)

Sverige bidrar med fem militärobservatörer till FN:s observatörsstyrka UNSMIS som ska övervaka den skakiga vapenvilan i Syrien. Insatsen beräknas kosta nästan fem miljoner. Pengarna kommer Försvarsmakten att

ta ur redan given budget då deltagande i flera andra observatörsmissioner uteblivit. De fem svenska officerarna hade inte fått visum i början av juni, men FN jobbar för att samtliga i styrkan ska få resa in i Syrien. (DS)

Armén satsar på brigader

Den åttonde maj publicerade armétaktisk stab skriften *Strid i brigads ram i fokus*. Den är en sammanfattning av arméns utvecklingsplan för de kommande tio åren.

Armén ska 2020 ha utvecklat full förmåga att verka i nationell och

multinationell brigad och då ”i brigads ram kunna slå en kvalificerad och konventionellt uppträdande motståndare”.

Nation eller expedition

Pendeln har nu svängt från betoning av det internationella till ett mellanläge mellan nationellt

och internationellt fokus, sågs det i skriften. Den pekar även ut Sveriges fem militärt strategiskt viktiga områden som grund för planering. Förutom ökad övningsverksamhet och modifierad förbandsstruktur beskrivs även ett behov av materiell förnyelse.

DANIEL SKOGLUND

P7 vill ha svar om kängor

Förbundet P7 har i en skrivelse till Högkvarteret krävt förtydligande vad som gäller avseende anskaffning av alternativa kängor.

P7 uppfattar att det på ett av ÖB:s chefsmöten 2008 gavs förbud mot att köpa in alternativa kängor. Beslutet fattades efter en granskning av internrevisionen.

I september 2010 gav mark- och säkerhetssektionen vid produktionsstaben ut handlingsregler för anskaffning av alternativa kängor. P7 ser två möjliga situationer där alternativa kängor kan komma ifråga, men önskar klarläggande vilka direktiv som gäller.

DANIEL SKOGLUND

Specialistofficer blev årets fredsbevarare

Specialistofficeren Henrik Blomberg, utnämndes till årets fredsbevarare av kamratföreningen Fredsbaskarna på årets veteranceremoni 29 maj.

Motivet till utnämningen var att Blomberg på ett öppet sätt på armébloggen redogjort för sina reaktioner på livshotande stress under beskjutning i Afghanistan.

Han har ”öppet, ärligt och rakt berättat om sina erfarenheter och psykiska symptom efter sin tjänstgöring i Afghanistan 2011. Hans mod att vara så öppen är till stor hjälp för både soldater och veteraner, då han belyst dessa åkommor som så många inte vill eller vågar tala om” skriver fredsaskrarna i motiveringen.

– Min främsta uppmaning till dem som går igenom något liknande är att ta emot den hjälp som

finns och som erbjuds! Man klarar av att läka även från den här typen av mentala påfrestningar och precis som med en fysisk skada så kan man bli helt återställd. Man måste bara vara beredd på att jobba för det och bestämma sig för att det här kommer att bli bra igen, säger Henrik Blomberg på Forsvarsmaktens hemsida.

DANIEL SKOGLUND

Forsvarsmaktens telenät- och marktelenät (FMTM) är Forsvarsmaktens nätoperatör vilket bland annat innebär driftövervakning och driftledning av Forsvarsmaktens gemensamma infrastruktur för telekommunikationer. FMTM leds av insatsstaben och är ett ständigt insatt insatsförband – nationellt och internationellt – i hela beredskapskedjan – i fred, kris och krig.

FMTM SÖKER ETT FLERTAL OFFICERARE. VI SÖKER:

LEDNINGSSYSTEMOFFICER med ansvar för Länk 16 med placering på LssE/JDLOC i Stockholm

SAMBANDSBEFÄL med ansvar för sambandstjänster med placering på LssE/Sambandscentral i Stockholm

LEDNINGSSYSTEMOFFICERARE som stödjer vakthavande organisation med operativa/taktiska konsekvenser vid olika felsituationer/incidenter gällande FM:s telekominfrastruktur, med placering på DriftE/TDC i Örebro och Häbo

PLANERINGSBEFÄL med ansvar att stödja enhetsledningen avseende planering, samordning, genomförande och uppföljning av rutiner och arbeten, med placering på DriftE i Häbo

Läs mer om de lediga tjänsterna och hur du ansöker på forsvarsmakten.se

Försvarsmakten delade ut m

Under Veterandagen den 29 maj delade ÖB ut medaljer till 37 personer. På plats fanns också bland andra prins Carl Philip, försvarsminister Karin Enström och Officersförbundets ordförande Lars Fresker.

Försvarsmaktens medalj för sårade i strid, i silver delades ut för insatser från 1957 och fram till 2011. Medaljörerna har verkat i Gaza, Kongo, Libanon och Afghanistan. Försvarsmaktens förtjänstmedalj i guld med svärd delades ut för förtjänstfulla insatser i strid i Afghanistan under 2009 och 2010. Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver med svärd delades ut för förtjänstfulla insatser i strid i Afghanistan under 2010, och Försvarsmaktens förtjänstmedalj utan svärd delades ut för insatser i Afghanistan 2010.

Prins Carl-Philip deltog i ceremonin tillsammans med bland andra försvarsminister Karin Enström.

Foto: Niklas Ehlén - FFB

Försvarsmaktens medalj för sårade i strid, i silver, tilldelas:

Furir Göte Enquist med anledning av striden i Gaza den 4 januari 1957

Överfurir Torsten Stålnacke med anledning av striden i Kongo den 14 september 1961

Fanjunkare Björn Bäck med anledning av striden i Kongo den 21 september 1961

Furir Per Martinsson med anledning av striden i Kongo den 5 oktober 1961

Korpral Roland Knutsson med anledning av striden i Kongo den 17 december 1961

Ulf Isaksson med anledning av striden i Kongo den 18 december 1961

Major Stig von Bayer med anledning av striden i Kongo den 10 december 1961

Sergeant Matz Lindberg med anledning av striden i Libanon den 29 mars 1978

Furir Magnus Rockler med anledning av striden i Libanon den 23 december 1986

Menige Björn Eggeblad med anledning av striden i Libanon hösten 1991

Menige Tommy Andersson med anledning av striden i Libanon hösten 1991

1. Sergeant Christoffer Lundström med anledning av striden i Libanon den 27 januari 1994

Menige Stefan Sundelin med anledning av striden i Afghanistan den 17 september 2010

Menige Lennie Johansson med anledning av striden i Afghanistan den 18 oktober 2010

Patrick Svensson med anledning av striden i Afghanistan den 18 oktober 2010

Furir Kongo Magnéli med anledning av striden i Afghanistan den 20 oktober 2010

Major Bengt Flodin med anledning av striden i Afghanistan den 19 november 2010

Milad Samadi med anledning av striden i Afghanistan den 13 juni 2011

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i guld, med svärd, tilldelas:

Fänrik Dan Vårdling för stort personligt mod och med för risk för eget liv genomfört insatser under mycket svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 10 oktober 2009

Menige Patrik Broman för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv i samband med strider i Afghanistan den 8 september 2010

Korpral Axel Salomonsson för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 8 september och 16 oktober 2010

Menige Jimmy Ericsson för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 16 oktober 2010

1. Sergeant Viktor Schwenk för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfull insats under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 18 oktober 2010

Menige Anton Öhlund för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 18 oktober 2010

Fänrik Erik Landquist för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt mycket förtjänstfulla insatser och föregångsmannaskap under svåra förhållanden i samband med strider under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

Kapten Stefan Linder för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv, mycket förtjänstfull ledning och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

Medaljer på Veterandagen

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, med svärd, tilldelas:

1. Sergeant Martin Rusner för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv, mycket förtjänstfull ledning, föregångsmannaskap och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 10 juni 2010

Kapten Fredrik Lönn för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för föregångsmannaskap och en mycket förtjänstfull insats under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 25 juli 2010

Kapten Daniel Johansson för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för mycket förtjänstfull

insats under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 8 augusti 2010

Vicekorpral Peter Hellström för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv i samband med strider i Afghanistan den 22 augusti och 16 oktober 2010

Menige Anders Johnsson för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfull insats under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 16 september 2010

Menige Linus Skaring för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv samt för förtjänstfull insats under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 17 september 2010

Korpral Tobias Englund för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv, mycket förtjänstfull ledning och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider i Afghanistan den 8 oktober 2010

Löjtnant Jonas Brobakken för mycket förtjänstfull ledning, föregångsmannaskap och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

Löjtnant Fredrik Dundeberg för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv, mycket förtjänstfull ledning, föregångsmannaskap och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

Löjtnant Henrik Eriksson för att ha handlat med stort personligt mod och med fara för eget liv, mycket förtjänstfull ledning, föregångsmannaskap och förtjänstfulla insatser under svåra förhållanden i samband med strider under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

Försvarsmaktens förtjänstmedalj i silver, utan svärd, tilldelas:

Kapten Marcus Dyrvold för förtjänstfulla insatser och mycket förtjänstfull ledning av den tekniska tjänsten under svåra förhållanden under sin tjänstgöring i Afghanistan 2010

EVA LANGLET

GE DITT FÖRBAND INFORMATIONS- ÖVERTAGET

I dagens komplexa konflikter är tillgång till information en ofta helt avgörande faktor. Med Saab's obemannade helikoptersystem Skeldar kan du nu rusta ditt förband med en helt ny förmåga att skapa informationsövertag.

Skeldar är ett autonomt flygande spaningssystem som kan förstärka både marina och landbaserade operationer med spaning, rekognosering, insamling och distribution av måldata, utvärdering av insatseffekter och mycket annat. Allt i realtid.

Den drygt två hundra kilo lätta helikoptern är mycket enkel att hantera och startar och landar på små ytor – ett fartygsdäck eller var som helst i terrängen. Den kan också hovra i timmar och genomföra sina uppdrag dag som natt, även i hårt väder och under usla siktförhållanden.

Skeldar flyger och är redo att ge ditt förband fördelarna av att ha informationsövertaget – och ligga steget före.

ANTICIPATE TOMORROW ●●●●
www.saabgroup.com

Se filmklipp från bland annat flygningen på Markstridsdagarna på www.saabgroup.com/skeldar/land

SAAB 75 YEARS OF DEFENCE AND SECURITY

OMORGANISATION NÄRA SÄNKTA HMS JÄGAREN

Vedettbåten Jägaren var på god väg att bli marinens motsvarighet till den flygande holländaren. Ett spökskepp som seglar utan sjömän, men nu verkar Jägaren undkomma sitt öde. Klockan är strax efter ett när fartyget löper ut från basen i Skredsvik i Bohuslän.

Text: Daniel Skoglund. **Foto:** Björn Olsson

I sju dagar ska hon bevaka farvattnen utanför Väst-kusten. Här passerar huvuddelen av fartygstrafiken som ska till Sverige eller vidare in i Östersjön. 90 procent av Sveriges import och export går på köl och hamnen i Göteborg är Nordens största.

– Från mitt perspektiv är det ett otroligt militärt vakuum här. Det är vi och ett antal bevakningsbåtar i Göteborg som ska bevaka trafiken, säger Fleming Karsberg, fartygschef på HMS Jägaren.

HMS Jägaren är en medelålders dam, sjösatt 1972. För den som vill vara filosofiskt lagd går det att göra kopplingar mellan henne och de omställningar som Försvarsmakten nu går igenom: övergången till ett försvar med anställda sjömän och den pågående

omorganisationen, samt införandet av Prio. Slutligen kan frågan om vilken säkerhetspolitik som Sverige ska driva ledas rakt in på bryggan.

Jägaren lämnar Skredsvik med kurs mot Lysekil där hon ska bunkra drivmedel.

– Där borta ligger Brofjorden och Preemraff. Skulle du minera av den viken skulle det snabbt drabba Sverige, säger Fleming Karsberg.

I DEN TRADITIONELLA försvarspolitiska diskussionen är det försvarets uppgift att skydda landets territorium. Fienden antogs under kalla kriget att komma från öster. Men i dagens värld med ömsesidigt beroende av varor och tjänster anser vissa att det snarare är flöden som är viktiga att kontrollera. Det hävdade exempelvis

Ulf Pettersson, chefanalytiker på Försvarsföretaget Saab, i ett anförande på Folk och försvars rikskonferens tidigare i år. Den som vill påverka för Sveriges befolkning viktiga flöden riktar med fördel ett slag mot Västkusten som är en knutpunkt för transport av både mat och råolja.

Sveriges största raffinaderi, Preemraff ligger i Brofjorden i Lysekil. Årligen sker cirka 2000 tankerpassager i fjorden, det blir i snitt över fem om dagen. I Göteborg finns ytterligare ett raffinaderi. Tillsammans producerar de båda cirka 80 procent av Sveriges drivmedel. Dessutom går en tredjedel av Sveriges utrikes-

handel via Göteborgs hamn, bland annat importeras årligen 500 miljoner bananer den vägen.

– Det finns en risk att vi får gå hårdare när bevakningsbåtarna nu har nyttjandeförbud på grund av sprickor i spanten, säger Fleming Karsberg.

Jägarens normala uppgift är att bedriva sjötrafikkontroll. Huvuddelen av fartygen som passerar har fartygstransponder som sänder skeppets identitet. Jägaren och bevakningsbåtarna i Göteborg spanar av fartygen för att se att ingen signalerar falskt. Dessutom seglar ett antal fartyg utan transponder.

– Vi kontrollerar ungefär 30–40 oidentifierade fartyg per år. Oftast är det svenska eller danska fiskefartyg. För att få perspektiv kan man nämna att vi kontrollerar cirka 300–400 fartyg per sjöpass, säger Fleming Karsberg.

Jägaren har precis kommit hem från marinens storövning Swenex, tagit ut ledighet och återvänder nu till vardagen.

– Det är viktigt för oss att få vara med i de övningarna. Vi vill verkliga det, säger Karsberg.

Besättningen behöver träna och öva moment som innefattar väpnad strid. Något som endast är sista utvägen vid kränkningar i fartygets normala sjötrafikkontroll. Och övningens moment diskuteras glatt ombord: Vem vann när? Vem förlorade?

TIDIGARE I ÅR, när Jägaren löpte in till kaj i Skredsvik efter ett sjöpass, fick de meddelande om att det stod ett stort antal pallar med utrustning till dem i land. En gåva från system Prio visade det sig.

– Det var ju lite spännande eftersom vi först inte förstod vilken beställning det rörde sig om. Det kom pallvis med kryptoparater, kikare, CBRN-utrustning och annat. Plötsligt insåg vi; men vänta nu! Det här finns ju redan ombord. Det är någon som skickat ut Jägarens inventarier på nytt, säger Fleming.

Vid migreringen av materiellistorna till Prio måste något ha gått snett. Delar av den materiel som redan fanns ombord levererades igen. Men det är inte enda gången som Jägaren märkt av materielstrul på grund av Prio under första halvåret.

– När vi skulle ut på Swenex beställde vi i god tid ny olja och nya filter till motorn. Men de kom aldrig trots att vi trippelkontrollerade att allt var rätt. Som tur var hade vi oljefilter undanstoptrade så dem kunde vi byta. Oljan fick vi hålla i precis innan vi skulle kasta loss, efter att vi fått lösa det trossvägen.

– Samtidigt vill jag inte kasta skit på någon i Arboga. Jag talade ju med en av dem som jobbade där under den här olje-historien och de var ju helt förstörda av arbetssituationen och av att folk ringde och skällde på dem, fast det var ju inte deras fel att systemet inte fungerade.

ÄVEN FÖRSVARSMAKTENS OMSTRUKTURERING har i allra högsta grad påverkat Jägaren. Ombord finns fyra officersbefattningar och nio sjömansbefattningar. Men i försvarets kommande

Fleming Karsberg

organisation FM Org 13 hade samtliga sjömansbefattningar strukits.

– Jag har känt till detta i ett år nu: Du har inga sjömän 2013. Min fråga har ju varit: Vem f-n har glömt bort dem? Någonstans blev det fel. Samtidigt är beskedet att Jägaren ska vara i drift fram till sista december 2014. Det är inte möjligt utan sjömän ombord. Jag som fartygschef måste förhålla mig till det. Samtidigt som jag hela tiden trodde att det skulle lösa sig var jag till slut tvungen att berätta för mina sjömän hur landet ligger: 'Ni har inga platser ombord här nästa år, men tag det nu lugnt, det kommer att ordna sig.' Vissa av dem förstår, andra inte. Vissa av dem har haft lite magknip, säger Fleming.

Fjärde sjöstridsflottiljen, som Jägaren lyder under, har under vintern och våren i flera skrivelser till Högkvarteret kämpat för att få sjömansraderna tillbaka. Det stora problemet som flottiljen har upplevt är att man inte förstått logiken: båten ska gå, men utan personal. Hur då? Från Fjärdes håll har man upplevt förståelse från vissa staber inom Högkvarteret, men trots det har sjömansraderna inte dykt upp i de nya underlagen. Det har lett till stor frustration på förbandet – och ombord – men nu är kampen slutligen i mål, vilket bekräftas av marintaktiska staben.

– Nu finns det rader i FM org 13 för Jägarens sjömän. Det har

varit en hel del fram och tillbaka i det här ärendet, säger Stefan Larsson på marintaktiska stabens planeringsavdelning.

– I arbetet med PG BoK (Den projektgrupp som utvecklar den kommande organisationen) föll de befattningarna bort. Det berodde på att man utgick från den tidigare planen att Jägaren skulle ersättas av vedettbåtarna av typ Kalmar redan 2013, men det är ju framflyttat till 2015 och det kom inte med i arbetet inledningsvis, men nu är sjömännens befattningar återlagda, säger Stefan Larsson.

JÄGAREN HAR FULL besättning. Det är ingen slump. Fartygschefen visste vartåt det barkade när värnplikten började avskaffas och höll kontakten med de värnpliktiga.

– Hela besättningen består av tidigare värnpliktiga. Jag vävde in i samtalen att vi behöver anställa sjömän nu när värnplikten avskaffas och sådde ett litet frö inför muck. Nu är fyra stycken i besättningen från sista kullen värnpliktiga. Jag höll kontakten via mail, lite av nyfikenhet av hur det gick för dem, och lite av plan.

Robin Gunnarsson, en av maskinisterna, jobbade tidigare på korvetten Härnösand. Han var intresserad av att jobba på Väst-kusten eftersom han är från Göteborg.

– Jag trivs ombord. Det är jobbigare på ett sätt med mindre

besättning och fyratimmarsskift. Det märks fort på allas humör när det börjar gunga. Fast det är roligt också, här blir man mycket mer delaktig i de andras arbete, även chefernas. Annars kan man lätt bli lite utanför och riskerar att hamna i sin maskinistbubbla, säger Robin Gunnarsson.

Just Robin är en av dem ombord som fått fartygschefen att fundera över det nya systemets villkor för lön och ersättning. Robin sökte byte av förbandstillhörighet och fick behålla både lön och grad, trots att han skulle ha fått båda sänkta om man utgår från Försvarsmaktens styrningar för lön för sjömän och soldater.

– DEN STÖRSTA SKILLNADEN MOT DET DAGLIGA VAR NOG OSÄKERHETEN

– Ibland hänger jag inte med i hur vi behandlar vår personal, exempelvis när jag läser Officerstidningen om lönesänkningar vid byte av befattningar. Den här killen är korpral, två vinklar och har två år i befattning. Maskinistbefattningen ombord på Jägaren kanske kan te sig

mindre kvalificerad än den ombord på Härnösand, men det kan ju inte vara rimligt att han som vill komma hit då ska bli andra klassens sjöman med lägre lön. Tänket kring lönenivåerna är ju endast en teoretisk modell, säger Fleming och fortsätter:

– Den kanske går att utnyttja om jag skulle gå till ett GMU-hägn, om jag får uttrycka mig slarvigt, och plocka hit nio färskas besättningsmän, men inte i ett sådant här fall.

BÅDE OSÄKERHETEN INFÖR FM org 13 och lönefrågorna, samt även sådana saker som att det inte finns färdiga gradbeteckningar för sjömännen är sådant som stör fartygschefen som vill få se sina sjömän vara tillfreds och stanna kvar. Gradbeteckningarna är bara en liten detalj bland många, men signalen är inte bra.

– De har kontrakt på fem eller åtta år och Skredsvik som arbetsort. De har en månads uppsägningstid. De är 20–25 år. Det är ganska lätt för dem att dra.

På vissa områden finns det mer skarp erfarenhet bland sjömännen ombord än officerarna. Exempelvis är däcksmatrosen Jennie Kvamme den enda i besättningen med erfarenhet från en skarp marin utlandsinsats.

– Hon har varit i Adenviken. Det gör att hon har svar på en del saker vi inte kan, vilket är en draghjälp, säger Fleming

I övrigt får officerarna söka stöd från Kustflottans officersförening när det gäller frågor om anställning och villkor för sjömännen.

– De har helt andra frågor än värnpliktiga. Ofta ställda av nyfikenhet. Varför får inte vi den ersättningen nu? Eller varför får de sådan ersättning då? Jag har inte de svaren, utan har fått stödja mig mycket mot Susanne Nyberg [vice ordförande i Kustflottans officersförening] för att få svar, säger Fleming.

MITT I VARDAGEN till sjöss händer det att det att det normala mönstret bryts. Senast var i september förra året. Under ett vanligt sjöövervakningsuppdrag fick Jägaren plötsligt ett mystiskt kryperat meddelande. "Gå med högsta fart mot Knarrholmen. Sätt klart skepp." ▶

VI STÖDGER HELA SOLDATFAMILJEN!

Familjestödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, släktingar & nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

Vi erbjuder bland annat PREP-kurser för par, individuellt samtalsstöd, familjerådgivning och aktiviteter vid landets soldathem.

Passa på att anmäla er till höstens PREP-kurser!

För mer info och anmälan, besök vår nya hemsida

www.soldathem.org

VÄRLDENS BÄSTA KNIVAR?

Ja nästan, vi strävar åtminstone åt det hållet. Att modell F1, efter 17 år i aktiv tjänst, fortfarande räknas som världens modernaste överlevnadskniv i sitt storleksintervall, är dock ingen slump utan resultatet av flera års forskning och utveckling. Den F1 som togs i bruk av Flygvapnet 1995 är idag ännu mera avancerad, mycket starkare, håller skärpan bättre, har förbättrade skäreenskaper samt är försedd med en oförstörbar dubbel-säkrad zytelslida. Men samma sköna, säkra grepp. Och naturligtvis finns alla modeller med svart blad om man så önskar.

Den filosofi som denna kniv bygger på går igen i hela vårt sortiment. Oavsett knivens storlek finner du samma extremt avancerade teknologi. Modellerna F1 och S1 är testade och godkända för bruk av flygförare inom US Navy och US Marin sedan mer än tio år. Dessa men även andra produkter återfinns dessutom i NATOs stora produktkatalog, inte för att de är billigast utan för att de anses bäst!

Vare sig du är elitsoldat eller inköpare vet du redan att kvalitet inte bara är billigast i längden utan också är säkrast i fält. Det är ju där grejorna ska fungera, varje gång, hela tiden, utan mankemang. Vi testar våra produkter vid Luleå Tekniska Universitet och det borgar för god, säker funktion. Ring för katalog och prislista eller besök vår hemsida för mer information.

Vi följer inte utvecklingen, vi leder den!

A1

S1

F1

Produktfakta	A1	S1	F1
Totallängd (mm)	280	247	210
Bladlängd (mm)	160	130	97
Bladtjocklek (mm)	6	5	4,5
Stål	Lam.VG10		
Hårdhet (HRC)	59		
Slida	Zytel or Leather		

Establerat sedan 1969

Kunglig
Hovleverantör

Granatvägen 8, 961 43 Boden, Tel: 0921-544 22
www.fallkniven.com e-mail: info@fallkniven.se

– Det var annorlunda. Inget, 'övning, övning', men å andra sidan ingen riktig information om vad som hände heller. Det var bara att beordra klart skepp. Vad är på gång nu för lurigt? undrade man. Vi beordrades spana mot strandkant, men vi visste inte vad vi skulle spana efter. Var det dykare eller annat, säger Fleming.

Det var inledningen på Jägarens deltagande i jakten på den misstänkta främmande undervattensverksamheten utanför Göteborg.

– Den största skillnaden mot det dagliga var nog osäkerheten. Man fattade ju att det inte

var krig på väg, men jag undrade om det kunde gälla att avvärja förberedelser för en terroristattacker. Det här var i samband med att Vilks hade en utställning i Göteborg. Men vi blev alla faktiskt lugnare när vi fick reda på vad det var det gällde, säger Fleming.

Robin Gunnarsson deltog också i spaningen, men ombord på Härnösand.

– Det var väldigt speciellt, nästan surrealistiskt. Jag kunde peka på mitt hus från där vi låg. Det var en intressant upplevelse, man blev verkligen mer alert och lyssnade på allt. Det jobbigaste var faktiskt att man inte fick uppge något för sina anhöriga om vad som hände.

I november förra året presenterade försvaret sin analys av de mystiska observationerna: "Försvarsmakten kan inte utesluta att främmande undervattensverksamhet förekommit i Göteborgs skärgård i september." I övrigt vill myndigheten inte kommentera sin fortsatta analys.

Ombord på Jägaren var emellertid händelsen en påminnelse om den nationella dimensionen. Jägarens beväpning består i 40 millimeters automatkanon, sjunkbomber och kulsputor, plus besättningens eldhandvapen.

– När vi gick upp i klart skepp bemannade vi kulsputorerna, men att börja skjuta med fartygspjäsen i tättbebyggt område kändes aldrig som ett bra alternativ, säger Fleming och tillägger:

– Sedan dess har vi fört diskussioner om vi ska börja att regelmässigt lasta sjunkbomber ombord.

Efter en kort seglats längs Gullmarsfjorden lägger HMS Jägaren till i Lysekils hamn för att bunkra olja. Sjömännen Sam Bigdeli och Robin Gunnarsson beväpnar sig och går skyddsvakt. En man kommer fram och börjar berätta lumparminnen. Även en nyfiken pojke vågar sig fram. Jennie Kvamme tar snacket i väntan på tankbilen. Just i denna stund på kajen går det att tro att Försvarsmaktens syns och verkar – och kanske till och med respekteras.

– Vi syns, både till kaj och till havs. Vi har ju även deltagit i räddningsuppdrag. Men det är svårt att komma upp i den gångtiden som vi egentligen ska ha. Då skulle vi behöva två besättningar till fartyget. Det känns att vi gör nytta, men vi har för få skrov på Västkusten, säger Fleming Karsberg.

– SEDAN DESS HAR VI FÖRT DISKUSSIONER OM VI SKA BÖRJA ATT REGELMÄSSIGT LASTA SJUNKBOMBER

S R I T E K
E S T K Ä E R H

Till dig som har något att dölja: Vare sig du vill skydda riket eller dina företagshemligheter är det viktigt att veta att dina åtgärder verkligen fungerar. Det är därför vi, genom ett nära samarbete med Sveriges säkerhetsmyndigheter, utvecklat certifierade och godkända krypto- och IT-säkerhetsprodukter. Kontakta oss om ni har något att dölja. Ring 08-551 102 30 eller läs mer på tutus.se.

SJÖDYGN GER NÖJDA SJÖMÄN

Text: Daniel Skoglund. **Foto:** Björn Olsson

Amalia Brandin, Robin Gunnarsson och Emil Andén tjänstgör som sjömän ombord på HMS Jägaren. Jämfört med soldater som Officerstidningen träffat är de överlag mer nöjda med sina villkor. En förklaring är de regelbundna sjödygnen som höjer inkomsten och minskar utgifterna jämfört med kollegorna i land.

– Hade jag bara haft grundlönen hade jag nog varit missnöjd, men nu är jag nöjd, säger Amalia Brandin, 22 år däcksmatros och tidigare värnpliktig ombord.

Hennes lön pendlar mellan arton tusen och kan ibland nå över tjugofemtusen beroende på tiden till sjöss. Ombord erhåller sjömännen sjötillägg, boende och mat.

MASKINISTEN ROBIN GUNNARSSON har varit anställd i försvaret längst av de tre. Han jobbade tidigare på Visby-korvetten Härnösand och anställdes precis i tid för att räknas in i förra Ralsavtalet, vilket gjort att hans lön hängt med upp.

Det fanns en risk att han skulle tappa den lönen när han sökte sig till Jägaren eftersom han då accepterade en tjänst med lägre grad, men hans flytt behandlades endast som ett byte av förband, trots att befattningen egentligen skulle ha lägre lön och grad så behöll han sin lön.

– På Härnösand fanns fler maskinister som jag hade mer ansvar än, vilket gav utslag på min lön. Den hängde med när jag bytte hit, säger Robin.

Han bor ännu hemma och lever gott på sin lön, berättar han.

ÄVEN KOCKEN EMIL ANDÉN håller med om att det är tilläggen som gör att inkomsten är okej. Han har tidigare jobbat som kock både i Sverige och Norge.

– Jag har inget att klaga på. Just nu känns det som om jag stannar här så länge som möjligt. Det är roligare att jobba här än att gå till samma restaurang varje dag. Dessutom är det här en liten besättning. Det gör att jag kan vara mer detaljerad än om

jag skulle stå på restaurang och laga 150 portioner lunch.

När det gäller insatser är det något som både Amalia och Robin är intresserade av.

– När jag var ombord på Visby-systemet stod jag ut med veckopendlingen till Karlskrona för att jag hoppades på mission. Det vore roligt att ha både på pappret och som erfarenhet. Lusten till det har inte släppt, även om det känns bättre att jobba kvar även utan insats nu, när det är närmre hem, säger Robin.

– Att åka med flottan känns inte som ett lika stort beslut än om jag hade stått inför att åka med armén. Vi åker i väg i ett stålskrov, det blir en annan grej, säger Amalia.

PLANERNA FÖR FRAMTIDEN är flytande hos de båda, men inte konturlösa.

– Jag har sökt SOU [specialistofficersutbildning], kommer jag inte in nu stannar jag nog något år till och söker igen eller söker något civilt. Det känns som om man borde ha en mer gedigen utbildning att falla tillbaka på om det skulle behövas, samt att det lockar att utveckla sig själv, säger Amalia.

Robin hoppas kunna bli förstemaskinist ombord, eller läsa vidare till specialistofficer.

– Det kanske kan bli en vakans om kollegan kommer in på SOU. Kommer korvetten HMS Göteborg hit [efter ombyggnation till vedettbåt] kanske jag söker SOU själv och försöker bli maskinist ombord där, säger han.

Samtliga säger sig trivas på jobbet, i en liten, tajt besättning där man får god insyn i helheten och mycket tid till sjöss.

– Det är riktigt gött att jobba i marinen och jag rekommenderar det starkt, säger Amalia Brandin.

Robin Gunnarsson

Amalia Brandin

Emil Andén

Livgardet om logementsdebatten:

”INGEN KOMMER ATT STÅ UTAN BOSTAD”

Text och foto: Linda Sundgren

Ingen av Livgardets soldater kommer att slängas ut på gatan vid årsskiftet. Det lovar ställföreträdande regementschef Joakim Martell. Men antalet sängplatser kommer att minska och vilken boendelösning som ska erbjudas veckopendlarna är oklart.

Den senaste tidens debatt om neddragningar av logementsplatser på Livgardet har varit hård och upprörd. Soldater har hävdats att de är på väg att slängas ut på gatan och tvingas till uppsägning på grund av bostadsbrist. Regementsledningen har replikerat med att soldaternas mediainlägg varit respektlösa och menar att de missuppfattat situationen. Nu säger Joakim Martell att ingen

VI HAR ETT STORT LOKALBEHOV OCH VI VILL INTE LÅSA UPP FLER LOGEMENTSPLATSER ÄN NÖDVÄNDIGT

ska behöva stå utan tak över huvudet nästa år.

– Förutsatt att man anmäler intresse, skriver under kontraktet och betalar hyran kommer man att få en plats på logement. Debatten som förts speglar inte verkligheten och den har utlösts av att vi gör det vi sagt att vi ska göra. Vissa tycker inte att det är en bra idé och har kanske någonstans hoppats och trott att det inte ska verkställas, säger han.

Antalet logementsplatser ska minska och vissa korridorer har redan utrymts. De som bor kvar ska skriva kontrakt och betala en hyra på 850 kronor i månaden. Kontrakten löper ut i november och den som efter årsskiftet vill ha fortsatt boende inne på kasern måste ansöka om det. FM:s ambition är att anställda soldater inte ska bo på regementet och att bostadskaserner ska göras om till arbetsutrymmen, omklädningsrum och annat.

– Det här beslutet tog vi egentligen redan 2009, när vi beslöt att soldater skulle behandlas som all annan anställd personal. Att en arbetsgivare ordnar bostad är ingen självklarhet. Ibland när vi pratar med våra civilanställda får man raljerande kommentarer om att ”Jag behöver också hjälp med bostad, kan du ordna det”.

MEN MARTELL HÅLLER med om att det finns faktorer som ändå motiverar att Livgardet även fortsättningsvis tar ett visst ansvar för soldaternas boendesituation. Att med en ingångslön på 16 300 kronor hitta lägenhet i eller i närheten av Stockholm låter sig knappast göras i en handvändning. Hyrorna är höga, chanserna till lån begränsade och tillgången på lägenheter liten.

– Ja, det är nästan omöjligt att få tag i något i Stockholm och kostnadsbilderna är helt orimliga. Att vara inneboende eller hålla på och flytta runt i andra hand är inte heller någon bra lösning i längden, säger Joakim Martell.

Han berättar att Försvarsmakten jobbar för att få en entreprenörlösning med något externt bolag som är villigt att bygga soldatlägenheter. Diskussioner förs om byggbar mark i Haninge och Upplands Bro.

– Kommer vi överens kan lägenheterna vara färdiga för inflyttning i juni nästa år. Men vi måste få garantier för att det blir rätt hyror, annars är det inte intressant. Enligt en enkät vi gjort bland soldaterna är de beredda att betala mellan 3 500 och 5 000 i månaden, mer än så får de inte kosta.

– Men lägenhetsstandarden blir enkel och det blir inga helkaklade badrum eller klinkers i hallen. Det kanske säger sig självt egentligen, men det beror lite på vad man kommer från för hemförhållanden och vilka förväntningar man har.

Men en grupp man ännu inte vet hur man ska bemöta är veckopendlarna.

– Den här gruppen har vi inte riktigt tänkt klart kring ännu. Som officer är man van vid att veckopendla och ha små övernattningslägenheter eller gå ihop några stycken och dela, men för soldaterna är det här en ny situation.

ETT MÖJLIGT ALTERNATIV för veckopendlarna kan, enligt Martell, vara något som liknar studentboende.

– Man kan tänka sig ett korridorboende där man delar kök och allmänna utrymmen men har eget rum.

Antalet logementsängar på Livgardet har redan minskat och de kommer att bli än färre. Martell säger att orsakerna till att FM vill dra ner på logementsboendet är flera. Dels tycker man inte att det i längden är fullgoda bostäder.

– Många tycker det är för dyrt att äta i matsalen, men våra pentryn är mer för uppvärmning än matlagning. Det blir lätt att man lever på Gorbys pizza, men det är inte vad soldaterna behöver få i sig. Sen blir man lätt avskärmad när man bor här inne och vi vill att soldaterna ska komma ut och vara en del av resten av samhället.

Dels vill Försvarmakten kunna använda logementsbyggnaderna till annat.

– Vi har ett stort lokalbehov och vi vill inte låsa upp fler logementsplatser än nödvändigt. Vi kommer att behöva mer omklädningsrum och skåpytor. Dessutom behöver vi fler kontorsplatser för att kunna sköta administration och planering

Men logementen kommer inte att försvinna helt, enligt Martell. Samtliga under grundläggande militär utbildning liksom den

kompletterande militära utbildningen kommer att erbjudas kostnadsfritt logementboende. Det gäller även under den sex månader långa provanställningen, liksom hemvärnet när de övar. Därutöver får anställda soldater ansöka om logementsplats. Men att det skulle bli brist på sovplatser, tror inte Joakim Martell.

– På Kungsängen är det ungefär 50 som anmält intresse och här [på kavallerikasern] cirka 20 stycken. Därutöver tillkommer några provanställningar. Vi kommer att ha 60 till 80 logementsboenden att erbjuda efter provanställningen har löpt ut. Vi kommer kanske aldrig att komma ifrån logementen helt och hållet och ett visst buffertboende kommer nog alltid att behövas. ▶

Joakim Martell, ställföreträdande regementschef Livgardet.

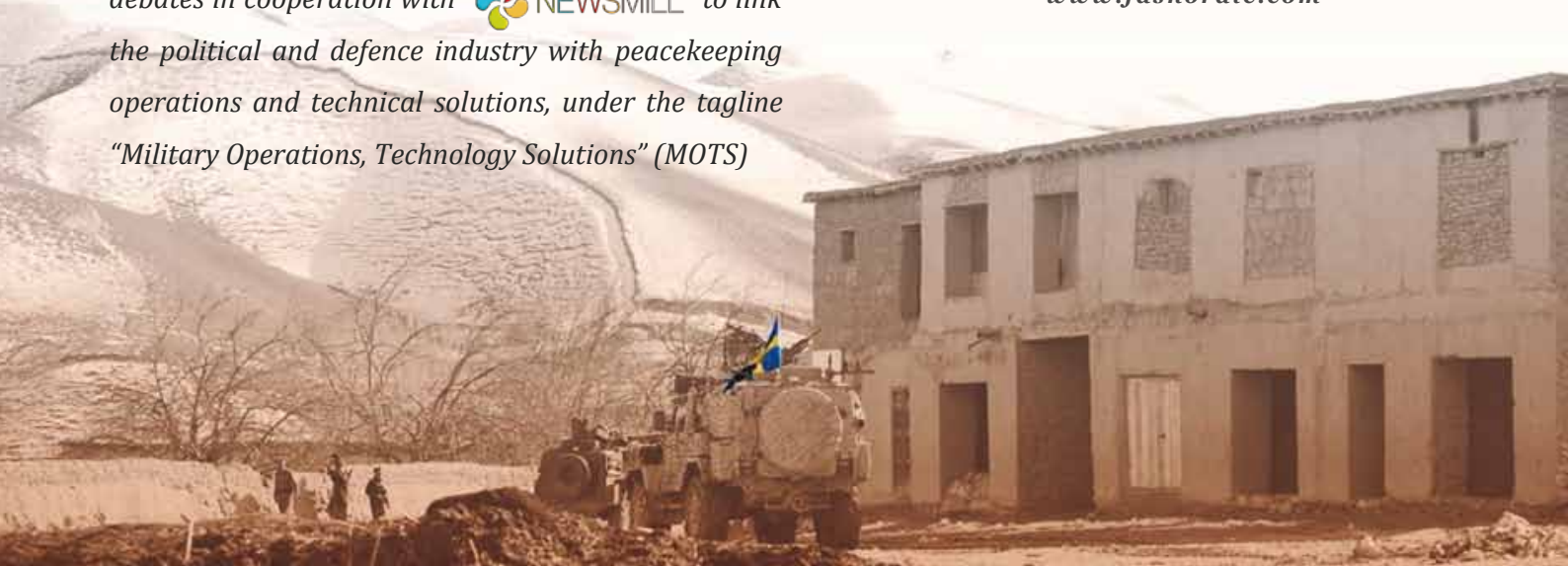
The Future Defence & Security Exhibition is the first of its kind in the Nordic and Baltic countries.

Parallel to the exhibition we will create seminar and debates in cooperation with NEWSMILL to link the political and defence industry with peacekeeping operations and technical solutions, under the tagline "Military Operations, Technology Solutions" (MOTS)

Future Defence & Security Exhibition

27-29th November 2012
 Stockholmsmässan, Sweden

www.fdsnordic.com

SOLDATER TALAR UT OM BO

Text och foto: Linda Sundgren

Litar inte på bostadsgaranti

Eva Lovén, soldat, fjärde pluton, Livgardet

Eva gjorde värnplikten på Livgardet. Efter att ha ägnat sig åt annat i tio år är hon nu tillbaka i stallarna på Lidingövägen.

– Vad jag än jobbat med har ingenting slagit det här. Jag har aldrig trivts så bra någon annanstans.

Eva har lägenhet i Skövde och långpendlar till Stockholm. Under de veckor hon arbetar bor hon på logemente.

– Jag trivs med det. Vi är fyra stycken som delar och vi har ganska lika rutiner och är rätt lugna av oss.

Men efter beskedet att antalet logementsplatser ska minskas överväger hon att söka tjänst i FM i Skövde istället.

– Jag är för gammal för att vilja chansa på att få bo kvar nästa år. Jag har en fyraårig son som bor hos mig när jag är i Skövde och därför måste jag ha kvar lägenheten där.

Beskedet om att ingen kommer att ställas på bar backe efter årsskiftet, vågar Eva inte lita på.

– Det tror jag på när jag ser det. Jag trivs jättebra i försvaret men det blir inte alltid som de säger.

FÖR LÄGENHETEN I SKÖVDE betalar hon 3 500 kronor i månaden. Till det kommer 850 kronor för logementet. Skövde

Stockholm tur och retur kostar runt 750 kronor.

– **MÅNADER UTAN TILLÄGG** får jag ut 12–13 000 kronor och dubbelt boende skulle jag inte ha råd med. Ett par tjejer här på plutonen delar en etta på Södermalm och de betalar 8 500 kronor i månaden. Vi har dåligt betalt, något annat kan man inte säga, och även om man inte blir lyckligare av mer pengar så hade det i alla fall underlättat.

– Som hästtjej trivs jag otroligt bra här och jag tror att det är här min kompetens kommer till störst nytta i Försvarsmakten. Men boendet och annat praktiskt måste gå före självförverkligande.

Hon säger att hon helst av allt hade velat fortsätta att ha förläggning på logement, men att det hade krävt ändrade rutiner för att bli bra i längden.

– Jag tycker om att laga mat, men inte här och jag har bara lagat mat ett par gånger sedan i februari. Jag brukar äta lunch i mässen men middag blir det lite si och så med. Om jag bor kvar här skulle jag behöva ändra mina matrutiner en del.

Eva Lovén

Delar trerummare med fyra andra

Alexander Lindström, gruppchef, första pluton, Livbataljonen

Alexander berättar att det i slutet av förra året gick ut information om att det var osäkert huruvida man även i fortsättningen skulle kunna bo kvar på logement. I december valde han därför att flytta ut från kasernen. Nu delar han en trea i Tullinge med två kollegor och deras sambos.

– En av tjejernas föräldrar köpte en lägenhet som vi får hyra, det är som ett litet kollektiv. Vi betalar 1 900 kronor var och för min del känns det helt okej, som gruppchef tjänar jag lite mer.

Alexander är ursprungligen från Malmö. När det inte fanns någon ledig tjänst på P7 flyttade han till Stockholm. Sedan han kom till Livgardet har beskedet om boendefrågan skiftat.

– **NÄR JAG BÖRJADE** sa de att logementet skulle vara gratis. Sedan att vi skulle betala 850 kronor i månaden och efter det

började det florera rykten om att man bara skulle kunna bo där en viss tid. Logementsplatserna kommer inte att räcka till alla. Vilka som får stanna har de inte sagt ännu, men vi ligger längst ner på prioriteringsstegen, efter GMU, provanställda och hemvärnet när de övar.

Hade det inte varit för risken att bli utslängd, säger Alexander att han inte hade flyttat.

– Logement passar mig, säger han. Det är billigt och bra. Nu tar det mig en timme och 40 minuter att åka till jobbet och jag går upp två och en halv timme tidigare än förut.

Alexander Lindström

STADSSITUATIONEN

Har begärt förflyttning

Erik Setzman, soldat, Livgardet

Erik bor i lägenhet i Norrköping och veckopendlar till Livgardet. Fram tills nu har han bott på logement, men eftersom han är osäker på om han kommer att få bo kvar nästa år har han valt att söka sig till FM i Linköping.

– Efter sista november vet vi inte vad som händer. Vi har fått besked om att det kommer att finnas plats för 86 personer, men vilka det blir vet vi inte. Idag är vi mellan 80 och 100 stycken. Alla kommer inte att kunna stanna och jag vill inte chansa på att plötslig stå utan bostad.

För tvåan i Norrköping betalar han 5 000 kronor i månaden. Att få ytterligare en hyra i Stockholm skulle inte fungera ekonomiskt, säger han.

– **UTÖVER BOSTAD LÄGGER** jag ett par tusen i månaden på att pendla. Man spenderar också ganska mycket pengar på att sticka

iväg och göra saker, som att bada eller gå ut och kaka, bara för att komma bort härifrån. Men SL-kort har jag inte. Ska jag någonstans i Stockholm tar jag inlines, skateboard eller cykel.

Erik säger att regementsledningen kommit med olika besked i boendefrågan. När han började lät det som att de skulle kunna bo gratis på Livgardet. Mot slutet av förra året sade man att de skulle kunna bo kvar mot en hyra. Senaste beskedet var att man skulle skriva kontrakt till sista november och därefter söka om.

– Jag trivs bra och hade nog stannat om det inte hade varit för att man inte vet om man får bo kvar. Jag är ganska öppen av mig och logement fungerar även om det kan vara ganska påfrestande att aldrig få vara för sig själv.

Erik Setzman

Det bästa från två världar

© Copyright: Saab AB. Foto: Peter Liander

DA Douglas
Aviation AB
www.douglasaviation.se

ProAvia
www.proavia.se

DRYGT 350 BEVILJAS PENSIONERSÄTTNING

Senast i slutet av maj ska de officerare som sökt pensionsersättning ha fått besked om de fått sin ansökan beviljad eller inte. Irritationen är stor över att många fått vänta på besked och att Försvarsmakten varit otydlig med hur processen går till.

Försvarsmakten har under våren tittat över alla befattningar för att få en bemannad insatsorganisation och en minskad stödorganisation. Kompetens och inget annat ska vara styrande för vem som sätts på vilken befattning i den organisation som ska gälla från och med årsskiftet.

För att påskynda reformtakten erbjöds officerare inom Försvarsmakten som har mindre än fyra år kvar till ordinarie pension att ansöka om pensionsersättning. Den innebär att man lämnar sin anställning vid Försvarsmakten senast den 31 december 2012 och istället får en ersättning från Trygghetsstiftelsen som motsvarar den pension som officerare får mellan den ordinarie pensionsåldern 60/61 år och ålderspensionen.

CA 440 AV 1200 yrkesofficerare tog chansen att ansöka om pensionsersättningen. När detta skrivs har 128 fått sin ansökan beviljad. Två har fått avslag på grund av att de inte uppfyllde åldersvillkoret. Övriga är fortfarande under beredning men Patrik Dahle som leder omstruktureringen bedömer att alla ska ha fått besked innan maj månads utgång.

Det är Patrik Dahle som fattar de slutliga besluten efter beredning i personalförsörjningsnämnden, PFN. Enligt honom kan man generellt säga att om förbandschefer, produktionsledare och inspektörer har tillstyrkt ansökan så är beslutet enkelt. Det är de individer som bedöms olika av förbandschefer, produktionsledare och inspektörer som är mer komplicerade att besluta om.

Vilka som kommer att bli beviljade respektive få avslag beror framför allt på om respektive officerares kompetens behövs i organisationen men också på Försvarsmaktens ekonomi.

Hur många av de ca 440 som slutligen kommer att få gå i pension redan i år är fortfarande oklart.

– Klart är att antalet som sökt klart överstiger det som Försvarsmakten baserade de ekonomiska beräkningarna på, säger Patrik Dahle.

Och det är inte bara de 440 pensionsansökningarna som ligger till grund för de ekonomiska beräkningarna. Nästa steg i omstruktureringen är att i höst bemanna organisationen. Den processen kan innebära att fler väljer att lämna Försvarsmakten med pensionsersättning.

– Medarbetare med mindre än fyra år kvar till ordinarie pensionsålder kan i vissa fall ha rätt att då begära pensionsersättning. Vi måste alltså också göra en prognos över hur många det kan handla om när vi beslutar om hur många vi nu ska bevilja pensionsersättning, säger Patrik Dahle

EVA LANGLET

Besked om pensionsersättning

Precis innan tryckningen av Officerstidningen beslutade Försvarsmakten om ekonomin för pensionsersättningar. Beslutet innebär att totalt kommer drygt 350 yrkesofficerare att beviljas att få gå hem med pensionsersättning, inklusive de 128 som har fått besked tidigare. De skriftliga besluten skickas till medarbetarna så fort som möjligt.

Erik Thun AB är ett affärsdrivande moderbolag inom Thunkoncernen vilken omsätter drygt en miljard och har runt 500 anställda.

Hjärtat i verksamheten finns inom rederi och det affärsområdet står för drygt 60 % av omsättningen. Huvudkontoret ligger i Lidköping.

Läs mer på thun.se

Technical Superintendent till Thunbolaget

Vi söker nu en driven och ambitiös Technical Superintendent som ska ansvara för drift och underhåll av bolagets självlossande fartyg. Du har samordningsansvar av reparationsarbeten och leder de arbeten som utförs i egen regi. Du ingår i ett team om fyra personer som utgår från huvudkontoret i Lidköping.

För att vara framgångsrik i rollen har du någon ingenjörsutbildning, gärna sjöingenjör. Vi ser positivt på om du har tidigare erfarenhet från rederi eller varv. Du har ett stort tekniskt intresse och tycker sjöfartssektorn är extra spännande och intressant. Placeringsort: Kan diskuteras

Ansök och läs mer på www.bemanningshuset.com

För mer information kontakta rekryteringskonsult Carina E Lundgren på tfn 0705-54 78 78.

Vi arbetar med löpande urval och vill ha din ansökan snarast dock **senast den 8 juli**.

SECURING THE FUTURE

ARMING THE WARRIOR

Ammunition
Rocket Motors
Shoulder Launched Weapons
Demilitarization
Hand Grenades
Fuzes
Warheads
Pyrotechnics
Gas Generators and Catapults
Ballistic Devices
Civilian Products
Testing and Services

nammo

FÖRSVARSMAKTSRÖSTER OM

Text och foto: Eva Langlet

Frustrerad väntan på besked

Två av dem som nappade på erbjudandet att ansöka om pensionsersättning är Johan Salén och Lars Nilsson på MHS Karlberg. De är två av de dryga 300 som fortfarande väntar på besked.

De är frustrerade över att de fortfarande inte vet om de får pensionsersättning från och med den januari 2013 eller inte. Irritationen är märkbar. De berättar att de var fem officerare från Karlberg som lämnade in ansökan samtidigt. Alla blev tillstyrkta av förbandschefen eftersom ingen av dem har någon för Försvarsmakten oundgänglig kompetens. Tre av kollegorna fick muntligt besked redan efter en och en halv vecka att de blivit beviljade pensionsersättning men Johan och Lars har fortfarande inte hört något efter två månader.

BÅDA TVÅ MENAR att det var ett stort beslut att fatta på så kort tid, en och en halv månads betänketid. Inte blev det enklare av att de rätt snart fick veta att ansökningarna skulle behandlas allt eftersom och att det fanns ett ekonomiskt utrymme för ca 200 pensionsersättningar. De skickade därför in ansökningarna redan efter en vecka för att ha en chans att komma med bland de första 200.

Lars Nilsson och Johan Salén

– Det var stor vanda att fatta beslutet men när ansökan väl var inlämnad så blev jag helt inställt på att få sluta. De första veckorna gick jag bara och väntade på besked. Jag började till och med tro att min ansökan hade försvunnit. Personalavdelningen här på MHS Karlberg hade dock kontrollerat att den verkligen kommit fram, säger Johan Salén.

Johan ringde också själv och frågade en ansvarig handläggare på HRC varför han inte fått något besked. Han fick till svar att det kunde ta lång tid och att inte någon hade fått svar ännu.

– Det var ju inte sant, jag visste ju att tre kollegor fått svar. Jag tycker att det är riktigt dåligt att vi inte fått någon som helst återkoppling under tiden, säger Johan Salén.

– Jag funderar mycket på vad som gäller om Försvarsmakten avslår min och andras ansökan av ekonomiska skäl. Vilket datum är det man går efter, är det när den enskilde lämnade in sin ansökan till förbandet? Och har man koll över alla inlämningsdatum? säger Lars Nilsson.

MOTIVATIONEN TRYTER OCH de funderar mycket på hur de ska återfå arbetslusten om de får avslag på sina ansökningar. Johan kommer förmodligen arbeta vidare som sektionschef vid Försvarsmaktens Idrott- och Friskvårdsenhet, FMIF. För Lars däremot är framtiden mer osviss. Hans nuvarande befattning som chef för den avdelning på skolan som hanterar allt från säkerhetstjänst till bokningar av konferenser, försvarsmaktsledningens representation och traditionsvård på Karlberg finns inte med i den nya organisationen.

– Det känns inte roligt att kanske få avsluta karriären på ett arbete som inte är lika intressant eller kul, säger Lars Nilsson.

– Nu rinner ju tiden dessutom i väg. Jag har sparade semesterdagar som jag skulle ta ut nu i sommar om jag visste att jag skulle sluta under hösten. Den här veckan ska vi dessutom skriva och lämna in CV inför bemanningen. Det känns ju väldigt märkligt, säger Lars Nilsson.

ÖRLOGSHOTELLET i Stockholms City på lugna Blasieholmen är öppet för alla gäster.

Passa på att bo centralt & prisvärt!

City-hotell #1 i Försvarsmaktens hotellavtal.

Förmånspris för anställda inom Försvarsdepartementets verksamhetsområde och medlemmar i Hemvärnet, frivilliga försvarsorganisationer och militära kamratföreningar, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för veteran samt nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

- Lokal finns för konferenser och sammankomster för upp mot 25 personer.
- Båt, spårvagn, t-bana och buss finns på några minuters promenadavstånd.
- Nära till flera restauranger och intressanta besöksobjekt.
- + Regalskeppet Vasa byggdes här. Maritim utsmyckning.

Teatergatan 3
111 48 Stockholm
info@orlogshotellet.com
www.orlogshotellet.com

Nu finns vi på facebook

Reception
Tel: 08-611 01 13
DYGNET RUNT!

Stiftelsen
Drottning Victorias Örlogshem
etabl. 1908

POSITION: N 59° 19',8 O 18° 03'

M PENSIONSERBJUDANDET

Lämnar Försvarsmakten efter 40 år

Micael Lagerwall är en av dem som fått besked om att hans pensionsansökan har godkänts. Beskedet fick han genom ett samtal från personalavdelningen på I19. De berättade att förbandschefen tillstyrkt hans ansökan. Micael har redan pratat med närmsta chefen om när han kan sluta. Det lutar åt september eftersom han har många sparade semesterdagar att ta ut.

– Jag räknar fullt ut med att gå i pension nu till hösten även om jag inte fått det svart på vitt än, säger Micael Lagerwall, på Lapp-landsjägargruppen i Kiruna, I19.

Micael funderade mycket innan han bestämde sig att ansöka om pension redan nu vid 58 års ålder. Under årens lopp har han hunnit med många förändringar och det var tanken på ännu en omorganisation med helt nya förutsättningar och ovissheten kring vilken tjänst han skulle få som fick honom att ta beslutet att

lämna Försvarsmakten och officersyrket.

– Det är ett stort beslut att fatta efter nästan fyrtio år i gröna kläder. Men med omstruktureringen i sikte och bara två år kvar till ordinarie pension så känns det som rätt läge att lämna, säger Micael Lagerwall.

INNAN MICAEL LAGERWALL lämnade sin ansökan tog han kontakt med SPV, Statens pensionsverk, för att få hjälp med att beräkna hur det skulle påverka

hans pension om han slutar att arbeta redan i år.

– Jag kommer att klara mig ekonomisk även om månadsinkomsten blir ett par tusenlappar lägre. Jag har inga skulder, barnen är utflugna och bilen ganska ny. Fördelen med att kunna göra vad jag vill överväger, säger Micael Lagerwall.

Hans plan är inte att ligga på sofflocket resten av livet. Det finns gott om jobb i Norrbotten nu och ett bra tag framöver

eftersom gruvnäringen behöver mycket arbetskraft. Och Micael har körkort för både lastbil och buss.

– Jag har redan fått erbjudande om jobb men tackade nej. Jag vill inte byta från ett heltidsjobb till ett annat. Men jag hoppar gärna in som sjukvikarie och vid sommarledigheter, säger Micael Lagerwall.

Micael försöker redan nu förbereda sig mentalt på att efter semestern ska han under ett par veckor ta hand om de rekryter som rycker in på GMU för att sedan lämna Försvarsmakten för gott.

– Det kommer kännas konstigt att inte gå till jobbet varje dag. Och självklart kommer jag sakna mina kollegor men skulle jag inte gå nu så skulle jag ju få uppleva det här om två år. Och jag har ju ett hus, så det finns alltid något att göra, säger Micael Lagerwall.

Foto: Privat

Micael Lagerwall

Otålig!

Eller framåt...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler drivna kollegor.

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB Wennerbergsgatan 10 112 58 Stockholm www.milso.se

Foto: Chris McGuire – Masterfile/Scapix

Ska en lång likriktad officersutbildning och därefter följande skolsteg vara den enda vägen till yrket i framtiden?

Likriktning eller variation?

VÄGVAL FÖR FRAMTIDENS OFFICERSUTBILDNING

Vår tidigare officersutbildning var utmärkt för att framställa plutonchefer för en mobiliserad massarmé. Men dagens slutna och likriktade utbildningssystem är inte lämpat för försvarets uppgifter och miljö idag, menar försvarsforskaren och reservofficeren Karl Ydén.

Försvarsmakten har sedan 1990 påverkats på flera sätt av utvecklingen i ett alltmer europeiserat och globaliserat Sverige. Sveriges nya säkerhetspolitiska inriktning bygger på samarbete med andra EU-länder. Dagens insatser är tekniskt, juridiskt och kulturellt komplexa på ett helt annat sätt än 1900-talets invasionsförsvar. Till detta kommer att ”skarp” verksamhet lämnar mindre utrymme för felbedömningar och kompetensbrister jämfört med simuleringar eller övningar. EU-ländernas militärstyrkor verkar

alltmer tillsammans, inte minst snabbinsats- och specialförband. Parallellt med den internationella utvecklingen har försvaret på hemmaplan utsatts för ökade förvaltningspolitiska krav på transparens och ekonomisk effektivisering, som under 1990- och 2000-talen berört alla svenska myndigheter. Ytterligare faktorer är en intensifierad extern granskning utan motstycke i historien, och framväxten av överstatliga strukturer, inte bara inom politiken, utan även avseende juridik.

SAMMANTAGET INNEBÄR UTVECKLINGEN sedan Kalla krigets slut att uppgiftsbredden för Försvarsmakten och officerskåren har ökat avsevärt, och kompetenskraven har i många fall dessutom skärpts. Försvaret berörs nu i ännu större grad av det omgivande samhällets specialisering och ökade expertiskrav. Först de senaste åren verkar insikten om de ökade kompetenskraven ha landat på allvar i den svenska försvarssektorn, men bättre sent än aldrig.

Inom försvaret pågår ett antal olika förändringsförsök som går att härleda mer eller mindre direkt ur ovanstående förändringar. Flera förändringar borde ha initierats långt tidigare, medan andra ännu inte alls syns till. Men en lika relevant kritik är att försvaret även, i några fall, alltför okritiskt importerat civila logiker/system, med otillräcklig kunskap om hur de påverkar militär kärnverksamhet. För att utforma god verksamhetsledning behöver man förstå inte bara ledning som abstrakt begrepp – man måste också förstå verksamheten och hur den påverkas av olika ramfaktorer.

Samtidigt som expertiskraven skärpts har globaliseringen förändrat även omgivningen och dess kompetensstrukturer. Sverige är ett exportberoende och utåtvänt land, rikt och med en välutbildad befolkning. Idag studerar dramatiskt fler svenskar än på 1990-talet utanför Sveriges gränser (delvis på distans), och teknikutvecklingen, samt ökad rörlighet för studenter har lett till en framväxande internationell utbildningssektor, med både ökad konkurrens och fler samarbeten mellan lärosäten över nationsgränser. Dagens och morgondagens försvarsmakt verkar således inte bara med delvis nya uppgifter och kontaktytor – det skall rekryteras bland dem som växer upp och utbildas i en mycket mer internationaliserad värld än för bara 15 år sedan.

FÖRSVARETS ETABLERADE STRUKTURER för kompetensutveckling vilar dock alltjämt på invasionsförsvarets fundament. Det är en design för 1900-talets massarmé, inte för 2000-talets professionaliserade försvar. Stor volym och likriktning bedrevs i ett eget internt utbildningssystem, isolerat från det övriga utbildningsväsendet, år efter år. Nya åldersklasser officerare matades ständigt uppåt i det löpandebandsliknande "systemet", vars målbild (i armén) var brigadchef och som producerade mängder av militära administratörer (förbandschefer i händelse av mobilisering). I brist på skarpa uppdrag inrättades allt fler skrivbords-/chefsbefattningar, där officerare kunde tjänstgöra i fred. Befattningarnas sakkunskapskrav sattes i regel lågt. Logiken var ytterst att det primära var krigsorganisationens volym- och nivåbehov, och djupare kunskap blev med tiden oviktig. Stämpeln "specialist" innebar karriärstopp, låg status och sämre löneutveckling

än "generalist" (vilket i olyckliga fall endast innebär avsaknad av djupare kunskap).

I BRIST PÅ SKARPA uppdrag tilldelades utbildningen dessutom stor vikt för skapande av kåranda och som underlag för karriärutvärdering. Hur väl officerare förbereddes för sina kommande befattningar tilldelades mindre betydelse, och utbildningen kunde därför vara likriktad. Med dessa ingångsvärden hade systemet (om än inte fulländat) en hygglig grad av rationalitet i förhållande till den uppgift och de övriga krav på förvaltning, soldatutbildningskvalitet et cetera som försvaret då hade att förhålla sig till.

Den pågående akademiseringen av officersutbildningen innebär inget avsteg från likriktningstanken. I Sverige studerar alltjämt alla officerare samma ämnen med samma lärare vid en egen skola, dit de tänks återvända för kommande utbildningssteg. Officerskåren får med denna design en smal, likriktad kompetensprofil. När nu en mängd nya (och ofta högre) krav ställs på officerskåren, är denna modell inte längre funktionell. Det strategiska designvalet för försvarets kompetensutveckling står mellan den traditionella ▶

Foto: Kottetoys

Vi är på plats

Inte på en stol, utan på flera olika uppdrag. Kanske bredvid dig.

Med 20 års erfarenhet inom försvarssektorn har vi idag en stor kunskapsbank. Därför kan vi se till att du får den kompetens du behöver.

Bland våra konsulter hittar du till exempel kravställare, verksamhetsutvecklare, systemarkitekter och projektledare. Men vi ger dig inte vilken kravställare eller systemarkitekt som helst, utan den som är rätt för just ditt uppdrag.

Rätt person på rätt plats helt enkelt.

Sjöland & Thyselius

Hälsingegatan 43, Stockholm

08-587 623 00

www.st.se

marinette.radebo@st.se

ANALYS

likriktningstanken eller att tillämpa en tanke som bygger på expertis och variation.

Det nuvarande systemet ser officer som ett yrke, och bygger på en rad interna, likriktade skolsteg, där officeren studerar uteslutande omgiven av sina kolleger. Försvaret blir därigenom ett mer slutet system, med interna kvalitetsmått respektive bedömningar. De positioner som de interna skolstegen ger tillträde till definierar status, och utbildningssystemets kompetensbegrepp blir därigenom självrefererande eftersom det utgår från internt fastställda sanningar. Därmed devalveras andra meriter och kompetenser än systemet självt genererar. Detta system leder till inåtvändhet och en mental isolering från omvärlden – väl fångat i uttrycket "they talk to themselves and they like what they hear".

ETT ALTERNATIVT, VARIERAT system betraktar officer snarare som dussintals olika yrkespraktiker, med det gemensamt att de kräver expertiser och etik kopplad till våldsutövning. Men expertiserna och de etiska frågorna kan skilja så mycket mellan olika uppgifter att de i huvudsak inte går att tillgodose i en likriktad utbildning. Komplexiteten och mångfalden i uppgifter gör att strikt militär kompetens både varierar och ibland även behöver kombineras med andra kunskapsfält. Officerare måste utveckla olika expertiser, och därför också utbildas i olika riktningar. I detta system definierar expertiskraven status, och officerare behöver utvecklas både i civila och i militära miljöer. Försvaret blir ett system mer öppet mot omvärlden, mer varierat och mer mångfacetterat.

Lämnar man likriktningstanken och börjar tänka variation och

validering blir det centrala inte längre att styra och administrera en progression av egna, interna utbildningssteg. Det viktiga blir i stället att, inför ett uppgiftslösande, försäkra sig om att reell kompetens är tillgänglig. I vilken utbildning eller genom vilken tjänstgöring en kompetens har förvärvats är helt underordnat att den motsvarar uppgiftens krav. Utgångspunkten tas således i var och hur kunskap ska komma till användning. Uppgiftsfokusering och gemensamma insatser ersätter i stor utsträckning den tidigare likriktade utbildningsbakgrunden som det viktigaste medlet för sammanhållning och kollektiv kompetens.

Praktiskt taget inga utvecklade länder har en lika likriktad och inåtvänd officersutbildning som Sverige. När nu Försvarmakten alltmer börjar forma system mer i samklang med hur tongivande samarbetsländer utformat sina försvar, är det dags att fundera på hur resurserna för den svenska officerskårens utveckling skall användas. Såväl inrikes som utrikes kommer försvaret även i fortsättningen att utsättas för ökade krav på expertis och specialisering. Då krävs att såväl utbildningsstrukturer som organisatoriska karriärvägar stödjer, inte motverkar, utvecklandet av genuint yrkeskunnande.

Det återstår att se om Försvarmaktens officerskår, i decennier formad i ett likriktat system, själv kan utforma mer moderna lösningar eller om man låter förra seklets modell rulla vidare, nu med akademiseringsetikett.

KARL YDÉN

Forskare Göteborgs universitet och
Department of war studies vid King's college i London

Knowit Dataunit

Leverantör av Marinens kommunikationsplattform ISIS till NATO-övningen CWIX 2012 i Polen.

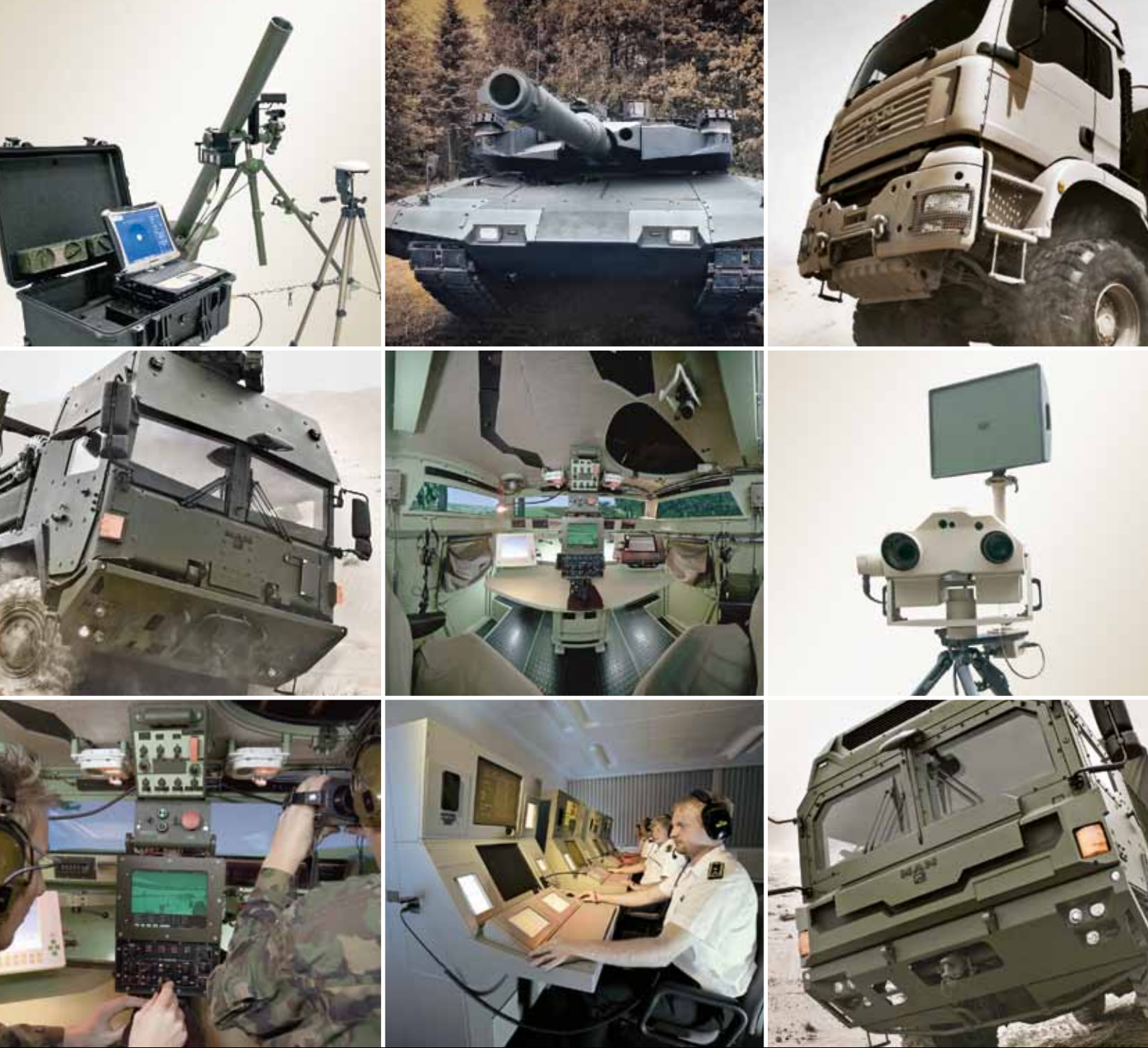
OTH-T GOLD
ADatP-3
L16
VMF

Västmannagatan 4, 111 24 Stockholm,
www.knowit.se

Ett företag inom Knowit koncernen

knowit

FORCE PROTECTION IS OUR MISSION

As a top European supplier of army technology, Rheinmetall Defence offers an extensive array of military hardware that enhances the mobility, reconnaissance capabilities, lethality and survivability of troops deployed in harm's way, and also enables the networking of national and international systems. Rheinmetall has spent years pioneering new technologies for protecting friendly forces, systematically expanding its range of products in this critical field. Rheinmetall Defence is a strong and reliable partner for the armed forces in Scandinavia.

www.rheinmetall-defence.com

 RHEINMETALL
DEFENCE

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden. Läs mer på www.officersforbundet.se.

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringsskydd.

Officersförbundet oenigt med försvaret om principerna för lönebildning

FM principer för lönebildning har nu beslutats av ÖB. Officersförbundet har i samverkan inför beslutet anmält avvikande uppfattning i flera sakfrågor. Försvarsmakten har valt att inte tillmötesgå viktiga delar av Officersförbundets synpunkter varför samverkan slutade i oenighet.

– Om vi bortser från uppenbara brister i det strategiska perspektivet visar innehållet hur Försvarsmakten just nu rör sig bort från ett tidigare läge, där vi jobbade tillsammans med arbetsgivaren för att personalen skulle ha så bra och rimliga villkor som möjligt, till att i allt större utsträckning fatta ensidiga arbetsgivarbeslut. Utan en mer positiv grundsyn som uttrycker att de anställda är Försvarsmaktens viktigaste resurs riskerar de här principerna leda till att allt fler inte kommer uppfatta Försvarsmakten som en attraktiv arbetsgivare, säger Niklas Simson, Officersförbundets förhandlingschef.

Ta kontakt med din förening

Officersförbundet uppmanar samtliga medlemmar att inte acceptera placering i ny befattning utan att först ta kontakt med sin lokala förening. Om besluten baseras på denna nya arbetsgivarhandling finns en risk att beslutet strider mot avtal och ger individen sämre villkor än den har rätt till, exempelvis sänkt lön.

– Det känns som att det just nu finns två icke sammankopplade processer i försvarets ledning. Dels en som talar om behovet av att vara en attraktiv arbetsgivare för att

kunna rekrytera, dels en process som endast ser personalen som en dyr utgift. Vi förstår och tar ansvar för att myndigheten har begränsade resurser, men vi förstår inte varför man inte ser de anställda som en investering som måste värdas för att Försvarsmaktens varumärke ska kunna utvecklas, säger Niklas Simson.

Principerna styr inte

Samtidigt finns det något positivt i att Försvarsmakten äntligen offentliggör vilken syn man anser ska gälla för lönebildning och lönesättning, och det är att det i vart fall blir tydligt hur arbetsgivaren vill att de anställda ska hanteras. Det som inte är lika positivt är att dokumentet fortfarande saknar väsentliga delar samtidigt som andra delar borde reglerats på annat sätt.

Viktigt att komma ihåg är att även om Försvarsmakten nu fastställt vilka principer för lönebildning och lönesättning man vill ska gälla så bestäms ytterst lön och övriga villkor i förhandling mellan fack och arbetsgivare. Om du uppfattar att du inte får gehör i dina samtal om lön inför exempelvis byte av befattning bör du alltid vända dig till din lokala Officersförening.

– I och med att samverkan avslutades i oenighet är dokumentets status att detta är arbetsgivarens syn på lönebildning och lönesättning vilken arbetsgivaren också får ta eget ansvar för. Officersförbundets uppfattning om lönebildning och lönesättning framgår av de kollektivavtal som förbundet och arbetsgivaren slutit. Det är innehållet i kollektivavtalen som

avgör vad som är rätt eller fel, inte arbetsgivarens ensidigt fastställda principer, säger Niklas Simson.

Detta är ett första steg mot en utvecklad lönebildning i Försvarsmakten, men mycket återstår fortfarande att göra. Förbundet kommer trots motgången att fortsätta arbetet i utvecklingsgruppen för lönebildning åtminstone året ut i syfte att nå samsyn kring en långsiktig och balanserad lönepolitik.

– I den tidigare Handbok från personaltjänst från 1999 andades en positiv syn på personalen och att villkor och tjänstgöring skulle utformas med hänsyn både till individens som verksamhetens behov. Idag andas allt mer bara verksamhetens behov och personalen förväntas tacksamt ställa upp. Vi hoppas att myndigheten, som ofta talar om att vilja vara en attraktiv arbetsgivare, åter hittar tillbaka till sitt tidigare synsätt. Vi hjälper gärna till för att visa på vägar tillbaka, säger Niklas Simson.

De huvudsakliga skälen till oenigheten:

- Det saknas ett strategiskt perspektiv i och med att dokumentet inte ger svar på frågan hur Försvarsmakten ska komma fram till vilket behov av löneökningar och förbättring av övriga anställningsvillkor som finns. Så länge den frågan saknar svar kommer Försvarsmakten inte kunna budgetera för de lönedel det egentligen finns behov av.
- Det konstateras att det kan finnas behov av omfördelning av lönedel mellan förband, men det beskrivs inte hur sådan omfördelning ska kvalitetssäkras.

Det känns som att det just nu finns två icke sammankopplade processer i försvarets ledning

- Begreppet ”väl hävdad löneläge” används trots att det inte getts en tydlig definition och innebörd som parterna kan vara överens om.
- Marknadens betydelse för lönesättningen nedtonas och statistiska jämförelser ska göras i första hand med den statliga sektorn. Detta är en för kraftfull förenkling som riskerar leda till att Försvarsmakten inte kan konkurrera med hela arbetsmarknaden om arbetskraften.
- Lönesättning innebärande lönesänkning föreskrivs på ett sätt som riskerar att leda till brott mot kollektivavtalen.
- Lönekriterier har fastställts på ett sätt som avviker från andemeningen i centrala kollektivavtal, dessa ska inte fastställas ensidigt av arbetsgivaren utan överenskommas med facket i de årliga revisionsförhandlingarna.

Principer för lönebildning dras tillbaka:

Dokumentet med Försvarsmaktens löneprinciper är nu också tillbakadragen. Det är texten om hur den är samverkad som ska korrigeras innan den skickas ut igen.

facebook

OFFICERSFÖRBUNDET PÅ FACEBOOK

Officersförbundet finns på facebook. Där kan du bland annat få glimtar av förbundets dagliga verksamhet. Välkommen att säga vad du tycker om

Officersförbundet och Försvarsmakten och dela med dig av information du tror är intressant för andra medlemmar.

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 1/6 2012

Officer	8954	(-16)
Reservofficer	50	(+0)
Soldat/gruppbefäl	2648	(+144)
Hedersmedlem	4	(+0)
Övrig	73	(+4)

FL 02:

Fler nöjda med löneutbetalningarna

Det mesta har blivit bättre, men stödet och informationen till anhöriga har fortfarande stora brister. Det framkommer i den undersökning som officersföreningen på F21 gjort av den andra svenska styrkan i Libyeninsatsen.

– Vi valde att ha samma form på vår undersökning som F17 hade på FL01 för att kunna göra jämförelser, säger Lars Engman på officersföreningen på F21 som genomfört undersökningen tillsammans med de övriga fackliga organisationerna på förbandet.

187 enkäter lämnades ut på återträffen och 163 lämnades in. 56 procent av de svarande uppger att lön och ersättningar utbetalades på ett tillfredsställande sätt. 35 procent anser att det inte fungerade. Det är en markant skillnad jämfört med FL01 där två av tre ansåg att löneutbetalningarna inte fungerat.

Anhöriginformation brast

40–50 procent av deltagarna i FL02 är inte nöjda med informationen och stödet till anhöriga före, under och efter insatsen.

”Informationen om anhörigstöd kom alldeles för sent. Anhöriga fick träffas först när vi var hemma.” skriver en deltagare i styrkan.

”Min fru som var hemma med våra barn [2,5 år och 6 mån]... saknade möjligheten att ha [den äldsta] mer än 15 timmar i veckan på barnomsorgen. En förfrågan till kommunen avslögs.” skriver en annan.

Nästan 60 procent uppger att de var nöjda med både sin rekrytering

Vissa deltagare upplevde sig snuvade på semesterdagar.

och utbildningen innan insats, cirka 40 procent var missnöjda. Däremot är en kvalificerad majoritet, nästan nio av tio nöjda med den kortare rotationstiden om sex veckor.

Taktisering kring ledighet

I flera svar framkommer att det verkar ha taktiserats med tjänstgöringens längd för att undvika att tjänstgöringen ska ge ledighet. *”3 månaders insats borde generera någon form av ledighet”* skriver en deltagare i styrkan.

Enligt nu gällande avtal ska 90 dagars tjänst ge 15 dagars ledighet, men Försvarsmakten har vid ett flertal fall taktiserat och plockat hem personal från Sicilien efter 88–89 dagar vilket inte berättigar ledighet då du måste tjänstgöra i minst 90-dagar för att få ledighet. Officersförbundet har tidigare reagerat på att tjänstgöringstiden

verkar ha styrts av att den tjänstgörande inte ska få ledighet, snarare än verksamhetens behov.

– Det är möjligt att göra så utifrån avtalet, men vi anser att man inte följer avtalets anda och dessutom låter kortsiktiga besparingar gå ut över verksamheten och personalen, säger Niklas Simson, Officersförbundets förhandlingschef.

Möjligheten att taktisera med tjänstgöringstider kommer att försvinna. I det kommande arbetstidsavtalet intjänas semester för all utlandstjänstgöring längre än sex dagar.

Under FL01 uppgav var tredje svarande att det förekom trakasserier från annan nation. Den siffran har minskat enligt undersökningen av FL02. En av tio uppger sig har drabbats av någon form av trakasserier, åtgärder vidtogs i vartannat fall.

AD-dom den 4 juli

Huvudförhandlingen i AD hölls i mitten av maj. Domstolen ska nu ta ställning till det som framförts i skriftliga handlingar och av vittnen. Domen kommer den 4 juli. Förhandlingen handlade om ifall det fanns någon saklig grund att säga upp en officer som inte gick med på att omreglera sin anställning till att även omfattas internationell arbetsskyldighet.

Officersförbundets medlemsundersökning

Officersförbundet har under maj månad återigen genomfört en medlemsundersökning. 1400 slumpmässigt utvalda medlemmar fått enkäten i brevlådan.

Den senaste undersökningen genomfördes 2010. Den var mycket viktig för förbundet, bland annat för att ta reda på hur medlemmarna såg på införandet av den internationella tjänstgöringsskyldigheten. När Försvarsmakten ville diskutera hur väl Officersförbundets synpunkter stämde mot medlemmarnas hade vi ett statistiskt säkerställt underlag att utgå från.

Vi får via undersökningen underlag för att visa vad våra medlemmar anser om Försvarsmakten som arbetsgivare och hur försvaret fungerar. En annan ytterst viktig del i undersökningen är frågan kring hur du som medlem ser på förbundet och ditt medlemskap.

Enkäten genomförs i samarbete med opinionsföretaget Novus och databehandlingsföretaget PFM. Resultatet av undersökningen kommer att redovisas under juni månad och under Officersförbundets seminarium i Almedalen.

DEN NYA GENERATIONENS ANDNINGSSKYDD

FM50

t: +44 (0) 1225 896705

e: protection@avon-rubber.com

fm50-oysweden.avon-protection.com

AVON
PROTECTION

svensk
återförsäljare

PROMOTEQ

info@promoteq.com
p: +46 26 27 40 90

FÖRBUNDSNYTT

Officersförbundet förlänger svarstiden för medlemsundersökning

Officersförbundet har förlängt svarstiden på medlemsundersökningen till femtonde juni. I nuläget har endast drygt 40 procent svarat på enkäten vilket är för lite för att kunna få en god statistik bild av vad medlemmarna tycker.

– Undersökningen är mycket viktig för att Officersförbundet ska kunna ha en god grund att stå på både vad gäller beslut och utformning av förbundets tjänster och för att skapa debatt i försvarsfrågor, säger Lars Fresker.

Officersförbundet vill ha en minsta svarsfrekvens om sextio procent, även om sjuttio procent eller mer är önskvärt.

Kostnaden för en medlemsundersökning ligger runt 200 000 kronor.

– Vi vet att många organisationer eller företag numera ger en gåva för att motivera folk att svara på undersökningar. Vi har valt att inte göra så eftersom det ökar kostnaderna och vi hoppas att medlemmarna förstår att det ligger i deras intresse att svara, säger Lars Fresker.

Ett av de intressantaste rönen som förbundet hoppas kunna få ut ur årets undersökning är medlemmarnas syn på Försvarsmakten som arbetsgivare. Undersökningen genomförs i samarbete med opinionsföretagen Novus / PFM Research. 1400 medlemmar är slumpmässigt dragna för att delta i undersökningen.

Försvars politisk Arena 2012

Försvarspolitisk arena är öppen för alla försvarspolitiska aktörer

Vi vill uppmärksamma ett av Sveriges största politikområden med en egen arena och skapa ett ökat medvetande hos allmänhet och politiker.

Försvarspolitisk arena är öppen från 1–6 juli mellan kl. 8.30–19.00 för seminarier och möten på Mellangatan 16/Volters gränd. Projektmedlemmar är Officersförbundet, Allmänna försvarsförbundet, Försvarsutbildarna, Reservofficerarna och Saab, men ännu fler aktörer kommer att delta på arenan. Välkommen!

Nytt omstrukturerings- möte den 11 juni

Omstruktureringsarbetet fortsätter. Den 11 juni samlar Försvarsmakten representanter från alla OrgE och från alla officersföreningar på Karlberg för att diskutera FMOrg 13.

Under dagen kommer Försvarsmakten att förklara de ställningstaganden som är gjorda samt rätta till uppenbara felaktigheter.

Provbemanning

De två följande dagarna, 12–13

juni, kommer sedan att ägnas åt probvemanning. Deltar i denna övning gör de på förbanden som faktiskt har arbetat med organisationen under våren, inte nödvändigtvis förbandschefer/motsvarande, utan personal som verkligen har jobbat med detaljer.

Officersförbundet deltar med ombudsmän från kansliet, förbundsstyrelseledamöter och förtroendevalda från officersföreningarna.

Bättre skydd i dina gruppförsäkringar

Den 1 september blir våra gruppförsäkringar ännu bättre. Bland annat kommer Livförsäkringen inte längre att minska i värde efter 60 års ålder och olycksfallsförsäkringen gäller dygnet runt både under arbetstid och på fritiden.

Livförsäkringen med enkelt förtidskapital delas upp och blir två olika försäkringar: Livförsäkring och Sjukkapital. Sjukkapitalet ersätter det som tidigare kallades förtidskapital.

Du som har gruppförsäkring idag får automatiskt de nya villkoren för dina försäkringar. I månadsskiftet augusti/september får du ett nytt försäkringsbrev hemskickat. Där framgår vad som gäller specifikt för dig.

Livförsäkringen

Försäkringsbeloppet minskar inte som tidigare vid 60 års ålder utan försäkringen är lika mycket värd så länge du har den.

- Barnskyddet utbetalas direkt när vissa diagnoser är fastställda.

Nya sjukkapitalet ersätter förtidskapitalet

- Ett engångsbelopp betalas ut för funktionsnedsättning vid vissa diagnoser.
- Ersättning betalas även ut efter tre års arbetsoförmåga till minst 50 procent.
- Ersättningsbeloppen minskar från 56 års ålder mot tidigare redan vid 30 år.
- Försäkringen gäller till 67 års ålder mot tidigare 60 år.

Sjukförsäkringen

- Den maximala utbetalningstiden förlängs till maximalt tre år mot tidigare två år.
- Månadsersättningen är förhöjd.

Olycksfallsförsäkringen

- Gäller dygnet runt oavsett arbetstid eller fritid.
- Samma ersättningsbelopp för invaliditet oavsett om den är medicinsk eller ekonomisk invaliditet.
- Ersättningsbeloppet minskar först från 56 år mot tidigare 46 år.

Kläder
Skydd

Rätt skydd genom kunskap

Procurator Fire & Rescue utgör spjutspetsen inom personligt skydd. Vårt sortiment består till stor del av tekniska och avancerade produkter som kräver både kompetens och höga krav på långvarig funktion under hårda arbetsförhållanden.

Välkommen att kontakta oss för mer information.

Tel 0200 811 000
www.procurator.net

procurator

Försvarmaktsavtal om RALS steg 2 klart

Nu är Försvarmaktsavtalet om lönerrevisionen per 2011-10-01 klart och förhandlingar om lönesättning kan starta vid förbanden. Parterna har också kommit överens om att Försvarmakten under hösten ska inleda förberedelser för nya förhandlingar om flygföraravtalet ALFF 2013 och att en löneanalys ska inledas då omstruktureringen är klar.

Löneökningstrycket för kollektivet vid respektive förband är 1,8 procent av de individuella lönerna

+ ett kronotalbelopp beräknat på de tillägg som inte är en funktion av månadslönen och som är individuellt för respektive förband, dock ska varje heltidsarbetande medlem generera minst 395 kronor.

Nyheter i RALS

Nyheter i avtalet är att GSS/K för första gången ska revideras och ges en individuell lön och att lönerna för specialister som försvarmaktsingenjörer och meteorologer för första gången på länge ska revideras på förbandsnivå istället för som de senaste åren på försvarmaktsnivå.

När löneförhandlingen på förbandsnivå är klar ska de nya lönerna betalas ut med retroaktivitet från den 1 oktober 2011. Lönerrevisionen genomförs vid den organisationsenhet som arbetstagaren antingen är tillsvidareplacerad eller tidsbegränsat placerad vid den 1 oktober 2011. För den som tjänstgör i internationell insats sker revisionen där han/hon senast var placerad.

Arbetstagare som är uppsagd på grund av arbetsbrist eller tjänstledig för vård av barn omfattas av revisionen och ska behandlas lika med jämförbara grupper.

– Det är skönt att vi slutligen hittade acceptabla lösningar på de frågor som läste förhandlingen och som handlade om arbetet med flygförarnas löner och löneanalys i syfte att förbättra kvaliteten i Försvarmaktens lönebildning och lönesättning. Förbundet kommer under hösten bevaka att Försvarmakten genomför det arbete som krävs för att förhandlingar om flygförarnas villkor ska kunna komma igång tidigt 2013 och att löneanalysen blir verklighet, säger Niklas Simson, förhandlingschef.

Röster från Officersförbundets GSS-konferens

I mitten av maj var 22 gruppchefer, soldater och sjömän (GSS) på konferens med Officersförbundet.

Under de två dagarna utbyttes det erfarenheter och diskuterades arbetsvillkor. Deltagarna fick också information från OR projektet. Patrik Rydell berättade bland annat att det skulle bli lättare för GSS att söka sig till specialistofficersutbildning genom den anpassade specialistofficersutbildning för redan anställda gruppbefäl, som nästa år ska genomföras på försök.

Christoffer Simonsson, gruppchef på P7

Hur länge har du tänkt stanna inom Försvarmakten som GSS?

– Jag har nu arbetat i två år och min tanke är att stanna de åtta år jag får. Sen hoppas jag på att kunna karriärväxla till specialistofficer. Inom markstrid.

Vad har varit bäst med den här konferensen?

– Att få lära sig hur lönesystemet ser ut och diskussionerna kring hur vi kan få till en positiv förändring så att vi kan fortsätta att arbeta som GSS.

Malin Johansson, militär skyddsvakt i Arvidsjaur

Hur länge har du tänkt stanna inom Försvarmakten som GSS?

– Jag har jobbet i knappt ett år och kan tänka mig fortsätta ett bra tag. Har inga funderingar på vad jag vill göra sen.

Vad har varit bäst med den här konferensen?

– Det är väldigt trevlig stämning och mycket bra information. Kul att få lära sig om hur organisationen ser ut och var beslut fattas. Jag har ganska nyligen engagerat mig fackligt och kan tänka mig att så småningom ingå i officersföreningens styrelse.

Martin Söderlund, vice korpral på Amf1 i Göteborg

Hur länge har du tänkt stanna inom

Försvarmakten som GSS?

– Jag anställdes i januari 2011 och tänker väl stanna något år till. Sedan vill jag studera, vet dock inte riktigt till vad, kanske juridik eller till officer.

Vad har varit bäst med den här konferensen?

– Allt jag fick lära mig. Jag är redan nu förtroendevald på förbandet men de här dagarna har gjort att jag kan tänka mig ett större fackligt engagemang.

Sebastian Thomsson, GSS på LedR i Enköping

Hur länge har du tänkt stanna inom Försvarmakten som GSS?

– Jag har bara jobbat i sex månader och vill stanna så länge jag får och sen vill jag nog bli specialistofficer. *Vad har varit bäst med den här konferensen?*

– Allt är ju nytt för mig så jag

svarar att allt är viktigt. Särskilt gillade jag informationen om genvägen för gruppchefer att bli yrkesofficerare.

Silvia Carrasco, gruppchef på Göteborgs FörmedC

Hur länge har du tänkt stanna inom Försvarmakten som GSS?

– Jag muckade december 2010 och anställdes sedan direkt. Jag vet inte riktigt hur länge jag blir kvar som GSS. Jag har sökt till specialistofficersutbildningen och ska på intervju imorgon.

Vad har varit bäst med den här konferensen?

– Att alla delar med sig hur de har det och ger varandra tips. Sen uppskattar jag att styrelsen finns här och svarar på våra frågor. Det är bra att få chans att lära sig hur saker och ting fungerar då jag är förtroendevald för plutonen och sitter med i styrelsen för officersföreningen Göteborg.

Officersförbundet i Almedalen

Officersförbundet medverkar på Försvarspolitisk Arena, Mellangatan 16/Volters gränd, under Almedalsveckan i Visby. Där arrangeras ett antal seminarier och debatter måndag till fredag. Varje dag inleds med ett försvarspolitiskt morgonpass med en försvarspolitiker och en ungdomspolitiker.

Officersförbundet arrangerar en debatt och två medlemsmöten.

Tisdagen den 3 juli kl 14.15–15.00

Försvarsmaktens personalförsörjning – behövs kursändring?

Med utgångspunkt i Officersförbundets nyligen genomförda medlemsundersökning diskuterar Officersförbundet och försvarspolitiker hur väl nuvarande antaganden för försvarets personalförsörjning klarar mötet med verkligheten.

I ett anställt försvar är behandlingen av personalen av yttersta vikt. Hur politiker och myndighet behandlar de nu anställda är den starkaste signal som kan sändas till de som överväger anställning.

Ofta diskuteras och utreds olika materielprojekt inom försvarssektorn ingående. De som arbetar med systemen glöms ofta bort och omtalas ofta i svepande termer, oavsett om det handlar om officerare eller soldater och sjömän.

Officersförbundet genomför under våren en undersökning bland anställda i Försvarsmakten kring ett antal frågor om hur myndigheten är att arbeta i idag och kring deras vilja att stanna kvar. Undersökningen är en indikator på hur omställningen av det svenska försvaret faktiskt går enligt de som står mitt i den.

Medverkande: Lars Fresker, förbundsordförande, Officersförbundet. Peter Hultqvist, ordförande Försvarsutskottet, Socialdemokraterna. Cecilia Widegren, vice ordförande Försvarsutskottet, Moderaterna. Moderator är Annika Nordgren-Christensen.

Måndag 2 juli kl 14.15–15.00 och tisdag 3 juli kl 13.00–13.45

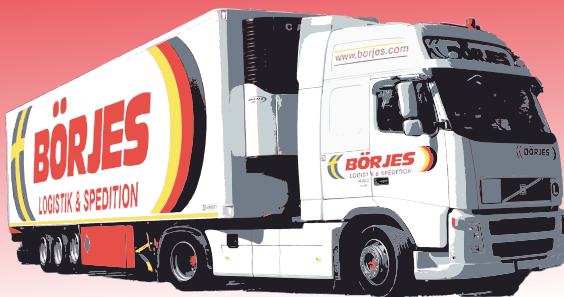
Välkommen att fika och prata med förbundsordförande Lars Fresker och förbundsdirektören Peter Löfvendahl på gården. Det finns även möjlighet att kontrollera försäkringar och andra uppgifter.

Läs mer om Försvarspolitisk arena

Hela programmet på Försvarspolitisk arena finns att läsa på forsvarspolitiskarena.se

Transporter som kräver lite mer.

Krävande kunders leverantör av logistik med höga skyddsvärden och specialtillstånd i hela Europa.
Väg-Sjö-Flyg upp till 60 ton.

Börjes Logistik & Spedition AB
Box 176, SE-382 22 Nybro

Kontakta: Kalle Darnell, +46 (0)481 754521, darnell@borjes.com

Uppkäftig!

Eller engagerad...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler engagerade kollegor
Är du en av dem?
- Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB Wennerbergsgatan 10 112 58 Stockholm www.milso.se

Sverige behöver SWEDEC!

Genom Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (SWEDEC) har Sverige unika förutsättningar att kostnadseffektivt samordna och effektuera merparten av statens samlade ärenden inom ramen för ammunitions- och minröjning, såväl på den militära som på den humanitära/civila arenan. Detta var också de bärande tankarna bakom inrättandet av Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum såsom nationellt kompetenscentrum och totalförsvarsresurs.

I ÖB avvägningsbeslut för 2013-2022 är ett förslaget att SWEDEC läggs ned som egen organisationsenhet, reducera personal och inordnas under Ing 2.

I ett brev till försvarsministern och ledamöter i försvarsutskottet, har personalen vid SWEDEC uppmärksammat på det fortsatta behovet av en totalförsvarsresurs inom ammunitions- och minröjningsområdet. Här följer en sammanfattning av brevet.

Den svenska regeringen tydliggör i propositionen 1996/97:4 att Sverige förstärker sitt engagemang i internationell verksamhet för fredsfrämjande och humanitära insatser samt att detta skapade ett behov av ökad svensk kompetens inom minröjning.

Vidare påpekar man att "centrat skall vara en totalförsvarsresurs dit Statens Räddningsverk med Swedrelief, polisen och humanitära organisationer skall kunna nyttja centret för internationella insatser. Även utländska organisationer och myndigheter skall kunna dra nytta av den kompetens och kunskap som samlas här, och omvänt överföra kompetens till centret."

Samlad resurs

I budgetpropositionen 2006 betonar Regeringen att SWEDEC skall vara det svenska centrum dit olika aktörer kan vända sig i ammunitions- och minröjningsrelaterade frågor. Centrumet skall vara den samlade nationella kompetensresursen och kunna stödja både humanitär och militär minröjning.

Många andra nationer undersöker möjligheten att samordna dessa

uppgifter och åtaganden till en myndighet och Sverige stått som förebild då andra länder byggt upp motsvarande centra exempelvis Storbritanniens organiserande av IMATC (International Mine Action Training Centre) i Kenya och motsvarande spanska satsning med International Training Centre.

SWEDEC lämnar ett omfattande kompetensstöd vid omhändertagande av upphittad oexploderad ammunition. Vidare utbildar man bombtekniker och ammunitionsröjare till Polis och MSB. Även inom materielområdet stödjer SWEDEC övriga myndigheter och industrin med kravställning, utveckling och tester av ny materiel.

SWEDEC äger idag ett högt anseende, kompetens och organisationens namn (varumärke) är väl känt i internationella sammanhang till exempel inom FN, Internationella centret för humanitär minröjning i Geneve, Norska folkhjälpens, och Danska minröjningsgruppen (DDG).

SWEDEC stödjer bl. a. prov och försök av olika tekniker för ammunitions- och minröjning och utveckling av testmetoder som idag

blivit en internationellt accepterad FN-standard.

Riskerar mycket

Vår bestämda uppfattning är att de myndigheter som SWEDEC idag stödjer kommer att ha mycket svårt att vid ett ingenjörregemente med renodlade militära uppgifter få gehör för sina behov avseende t.ex. utbildning och materielutveckling och Sverige riskerar möjligheten till samordning inom detta världsspännande, prioriterade och aktuella fokusområde. Även Sveriges utrikespolitiska anseende bl. a. kopplat till Ottawakonventionen riskeras.

Besparingen som FM räknar med i samband med nedläggningen av SWEDEC motsvarar 6 heltidstjänster.

Är Sveriges politiker beredda att riskera möjligheten till nationell samordning inom detta världsspännande, prioriterade och aktuella fokusområde?

GÖRAN CARNANDER
OF, SWEDEC
CECILIA RAGNARSSON
SACO-F, SWEDEC
LENA CIGWALD
OFR/S, SWEDEC

Vi hjälper dig att vara rätt försäkrad.

För att alltid vara rätt försäkrad – se över ditt försäkringsskydd och kontakta gärna Medlems- och Försäkringsservice på Officersförbundet 08-440 83 30.

Det svenska yrkesförsvaret nere för räkning

Den svenska Försvarsmakten är under omorganisation och har det senaste åren påbörjat förändringar som radikalt ändrat arbetsförutsättningarna för en hel yrkeskår.

Bland annat har man övergått till att ha kontraktsanställda soldater och infört ett två-befälssystem bestående av taktiska officerare och specialistofficerare. Dessutom införs det kritiserade affärssystemet PRIO för hantering av bland annat inköp, arbetstidsplanering, lön och tjänsteresor. På grund av den extremt höga takten i vilken omorganisationen sker så håller Sveriges makt-havare, och till del Försvarsmakten på att bryta ryggraden på den svenska Försvarsmaktens yrkeskår som i vårt nya system består av både officerare och soldater.

Fyra av tio har lämnat

Övergången till ett tvåbefälssystem med taktiska officerare och specialistofficerare är i grund och botten en klok tanke som ligger i linje med övergången till ett yrkesförsvaret. Avsaknaden av en tydligt formulerad målbild och en löpande analys av behovet av antalet taktiker och specialister har dock gjort att fel person har hamnat på fel plats och att många officerare på grund av detta har valt att söka anställning på den civila marknaden istället. Som exempel så har cirka 40 % av den första kullen med specialistofficerare på Livgardet valt att lämna Livgardet för civil anställning.

Vidare så sitter samtliga tio taktiska officerare ur 2010 års avgångsklass på specialistbefattningar som de för övrigt fick på bekostnad av de specialofficerare som gick ut 2008. Bristen på instegsbefattningar för taktiska officerare jämte för stora avgångsklasser kommer nu i sommar att tvinga nyexaminerade taktiska officerare att söka arbete på den civila marknaden då det inte finns plats på de förband som de önskat. Att Försvarsmakten erbjuder alla anställning men på annan ort eller

på fel befattning är en nödlösning som inte svarar upp mot de personliga och yrkesmässiga behov som en ung officer har. Försvarsmakten måste vara tydligare och ge individen en möjlighet att välja militära eller civila studier istället för att efter tre års studier stå utan anställning med ett diplom i handen och en examen som utan komplettering är ”värdelös” på den civila marknaden.

Blöder kompetens

Väl anställd har arbetsförutsättningarna ändrats radikalt för den taktiske officeren då denne nu är arbetsgivaransvarig för sina cirka 30 anställda samt ansvarig för all administration som hör detta till. Det tillsammans med införandet av system PRIO, som är allt annat än användarvänligt, binder taktikern vid skrivbordet i allt för stor utsträckning. Detta leder till att han inte kan utöva sitt ledarskap över plutonen som vid insats kan vara avgörande för framgång eller nederlag.

Kombinationen av yrkessoldater och ett kraftigt ökat administrativt ansvar för den taktiske officeren gör att det i dagsläget är omöjligt att utveckla de mer praktiska sidorna av plutonchefsrollen vilket redan har fått konsekvenser. Äldre erfarna officerare väljer att kliva åt sidan för att yrket i dess nya tappning inte motsvarar deras syn på officersyrket. Detta gör att Försvarsmakten blöder kompetens, som om det får fortsätta, kommer vara förlorad för alltid.

Åderlåter soldatleden

För att förvärra saken så är det inte bara den svenska officerskåren som blöder utan nu åderlåter man även soldatleden. Ytterst få, om ens någon, inom den svenska Försvarsmakten har valt sitt yrke för ekonomisk vinning men våra svenska soldater är de mest missgynnade och eftersatta inom vår organisation. Med en ingångslön på 16300 kr i månaden så klarar de knappt att betala mat och boende som inflyttade till Stockholmsområdet. Istäl-

Foto: Marie Rosenquist – CombatCamera/FBB

40 procent av den första kullen specialistofficerare har lämnat Livgardet.

let tvingas soldaterna att starta tillfälliga kollektiv där de delar på utgifterna i väntan på ett hyreskontrakt, som i Storstockholm innebär en väntan på 4–6 år.

Försvarsmakten har nu valt att tvinga dessa soldater att söka egen bostad eller att säga upp sig. Istället för att låta förändringen ta tid och vänta in de alternativa boenden som är under framtagande så säger vi tack men nej tack till duktiga, motiverade och färdig utbildade soldater. Soldater som fram till nu har varit några av världens bästa och som har gott renommé över hela världen. Försvarsmakten som arbetsgivare kanske inte bryr sig, det kommer att finnas fler att fylla platserna med. Frågan är dock om vi med detta förhållningssätt till vår värdefullaste resurs, riskerar att hamna i en situation där vi likt andra länder med yrkesarméer re-

kryter ur grupper med kriminella och utblottade. Där ordningen bygger på sträng disciplin och bestraffningar.

Beslutet är fattat och det är min uppgift som yrkesofficer att genomdriva detta, jag hoppas bara att jag i min Försvarsmakt har rätt att uttrycka mina åsikter kring fattade beslut!

Under tiden fortsätter våra soldater och officerare att kliva upp ur sängen varje morgon, klä på sig sin uniform och gå till jobbet vars yttersta konsekvens innebär att de kan förlora sitt liv för att försvara rättigheter såsom demokrati, yttrandefrihet och jämlikhet. Rättigheter som vi i Sverige tar för givna men som våra svenska soldater försvarar för de som inte kan göra det själv.

FK CARL LENNERMAN
Livgardet

Dags för granskning av personalförsörjningen

Av regeringens förslag till riksdagen "Ett användbart försvar" (Prop. 2008/09: 140) framgår bland annat att Försvarsmaktens personalförsörjning kommer att bygga på frivillighet. Riksdagen biföll regeringsförslaget med tre rösters övervikt.

Dåvarande försvarsministern Sten Tolgfors framhöll entydigt att frivilligbemanningen kommer att göra det svenska försvaret starkare. Wilhelm Agrell var av annan mening. I Svenska Dagbladet framförde han detta under rubriken "Sverige mer sårbart utan värnplikt" (1/7 2011).

Tolgfors har tydligen anammat den bedömning som "framtidsgeneralen Johan Kihl gjorde hösten 1997 och som tolkades innebära att något allvarligt militärt hot mot Sverige kommer att föreligga tidigare om femtio år.

Agrell är mycket kritisk mot Tolgfors föreställning (utom i retoriken) att ett nationellt försvar är obehövligt och skall så förbli. Det förefaller klart att utformningen av personalförsörjningen behöver debatteras inför försvarsbeslutet 2014. Även anhängarna till det frivilligbemannade försvaret torde inse att starten inte varit lyckad. En hårdhänt granskning av utformningen syns vara motiverad.

En svaghet är att Försvarsmakten inte har sört för – snarare hindrat – soldaterna att få högskoleutbildning som meriterar till civil anställning efter kontraktens utgång.

Omtag kräver engagemang

Ett framgångsrikt "omtag" av försvarsbeslutet 2009 i fråga om personalförsörjningen kräver

enligt min mening ett långt större engagemang från militärledningens och framstående generalers sida än de visat under ominriktningen från 1998 tills dags dato. Det gäller framför allt två saker.

A) Debatten för och mot värnplikten. Det har från militär sida förekommit överraskande få inlägg för värnplikt. Den skarpaste protesten mot den nedprioritering av värnplikten som ÖB Owe Wiktorins förslag till ominriktning innebar kom från Officersförbundet, som genomförde en studie om "Reformerad allmän värnplikt".

Protesten stöddes av en referensgrupp bestående av före ÖB Bengt Gustafsson, arminspektören Paul Degerlund och Gunnar Wetterberg, SACO. Gruppen publicerade sin protest på DN-debatt 30/11 2000 men i övrigt var det dånande tyst på central nivå i saken.

Motståndarna till värnplikt var så mycket mer aktiva, främst genom en intensiv propaganda för att försvarsmakten skulle kunna delta fredsframtvängande internationella operationer, där värnpliktsförband inte håller av NATO givna mått.

En av de mest framgångsrika aktörerna för fredsframtvängande förmåga och därmed mot värnplikt var ÖB Johan Hederstedt. Han spred budskapet att Sverige borde skapa förband som kunde delta

Foto: Kim Svensson – Combat Camera/FBB

Yrkesförsvaret måste utvärderas

i USA:s krig mot Irak (Dagens Nyheter 22/1 2003) och att "vi ville komma in i Afghanistan så fort som möjligt" (Fokus-2010-02-12-18).

Hederstedt hade stora resurser för att sprida sitt budskap inom Försvarsmakten och han hade opinionsmässig framgång. Han fick under-

stöd från oväntat håll. Sjutton armégeneraler skrev 19/4 2004 på DN-debatt under rubriken: "Yrkesarmé krävs mot ny hotbild." De hade anammat Kihls och Tolgfors bedömning om att något nationellt försvar "här och nu" inte behövs. De hade den tveksamma tillfredsställelsen att 2009 konstatera att deras förslag om en yrkesarmé om 20 000 man antogs av riksdagen.

"Attraktivaste arbetsgivaren"

B) Generalerna har inte upplyst politikerna om de organisatoriska och psykologiska svårigheterna i samband med övergång från värnplikts- till yrkesförsvaret. En gravt missvisande skönmalning levererade ÖB Sverker Göranson: "Vi ska bli en av samhällets attraktivaste arbetsgivare som ger våra anställda erfarenheter som inte går att skaffa någon annanstans." (DN-debatt 11/5 2010)

Vad som nu håller på att växa fram, i brist på samverkan mellan Försvarsmakten och inflytelserika centrala civila myndigheter, är något annat än attraktiva arbetsplatser. Soldaterna ges villkor som passar civila tjänstemän i "9-17-jobb" men inte för soldater. Det är på tiden att ÖB träder fram och med auktoritet förklarar, vad han hittills inte gjort, nämligen vad det innebär att vara soldat i ett försvar (egentligen i en expeditjonskår) med krav på hög beredskap.

CARL BJÖREMAN
Generallöjtnant (ret)

KleenBore
SAFARILAND
SPEEDFEED
BREAK FREE
VPBB
B SQUARE
SCOPE MOUNTS • SHOOTING ACCESSORIES • TOOLS

CLP SYSTEM AB
At your service

CLP System AB
Box 7002, S-187 11 Täby, Sweden
Phone: +468 - 732 44 05

Fax: +468 - 732 44 09
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

Besök vår webshop <http://shop.clp.se>

CLIMATE PROTECTION SYSTEMS™

Rampart GoreTex® 3-layer system

Taigas uniformlinje har nu kompletterats med ett fältmässigt och taktiskt GoreTex® 3-layer system som anpassats mot operatörens krav på enkelhet, funktionalitet och skydd. Finns i M90 grön, M90 öken och 068H oliv.

Rampart systemet är skyddet som hjälper dig som operatör att bibehålla stridsvärdet när sämre vädret slår till! Dels genom den minimalistiska utformningen och låga vikten, dels med ett kamouflage som stödjer även ditt taktiska arbete då detta signaturanpassats både visuellt och IRR.

Rampart Anorak art nr 31004

Ett extremt minimalistiskt alternativet som kan medföras buret i linje 2 (västen) med en andningsförmåga som överträffar allt. Ovärderlig vid plötsliga väderomslag.

Vikt: 350 gram (L)

Rampart Jacka art nr 31012

Alternativet för er som har behov av fickor. 2 stora bröstfickor samt velcroförsedda ärmfickor för första förband, skrivplån och missionsmärken/IR tags eller favoritsnuset. Jackan har försetts med ventilationsmöjligheter under armarna.

Vikt: 580 gram (L)

Rampart Byxa art nr 30829

Överdrags byxa med dubbelriktade vatten-säkra dragkedjor som medger att ni tar på och av byxorna med kängorna påtagna och ger enkel och snabb access ner i underliggande fältbyxors fickor.

Vikt: 370 gram (L)

Exklusiv återförsäljare:

COLD SKILLS

Karlsborg

Tel: 0505 - 48 00 11

www.coldskills.com

VÄLKOMMEN
TILL SEMINARIUM
I ALMEDALEN!

Stämmer kartan med verkligheten?

– Om soldater och samarbetet mellan Försvarsmakten och det civila samhället.

MÅNDAGEN DEN 2 JULI 2012 KL. 13.00 – 13.45
FÖRSVARSPOLITISK ARENA, MELLANGATAN 16, VISBY

Medverkande bl.a.

Sverker Göranson, ÖB

Peter Hultqvist (S), ordförande Försvarsutskottet

Leif Waltherum, Försvarsmaktsråd Skaraborg

Sigbritt Karlsson, rektor Högskolan i Skövde

Försvarsmaktsråd Skaraborg bjuder in till ett seminarium om soldater och sjömän och samarbetet mellan Försvarsmakten och det civila samhället. Rekryteringen av soldater och sjömän beskrivs av somliga som en framgångssaga och av andra som en hotande kollaps. Hur får vi de soldater och sjömän vi vill ha och hur ska de förmås att stanna kvar? Vi diskuterar samverkan mellan försvaret och det civila samhället – inte minst i garnisonsstäderna och särskilt vad gäller tillgång till bostäder och möjlighet att kombinera tjänstgöring och civil utbildning som en framgångsfaktor.

**Välkommen till ett spänstigt
samtal i Almedalen!**

FÖRSVARSMAKTSRÅD
SKARABORG
Samverkan mellan samhälle
och försvar i Skaraborg